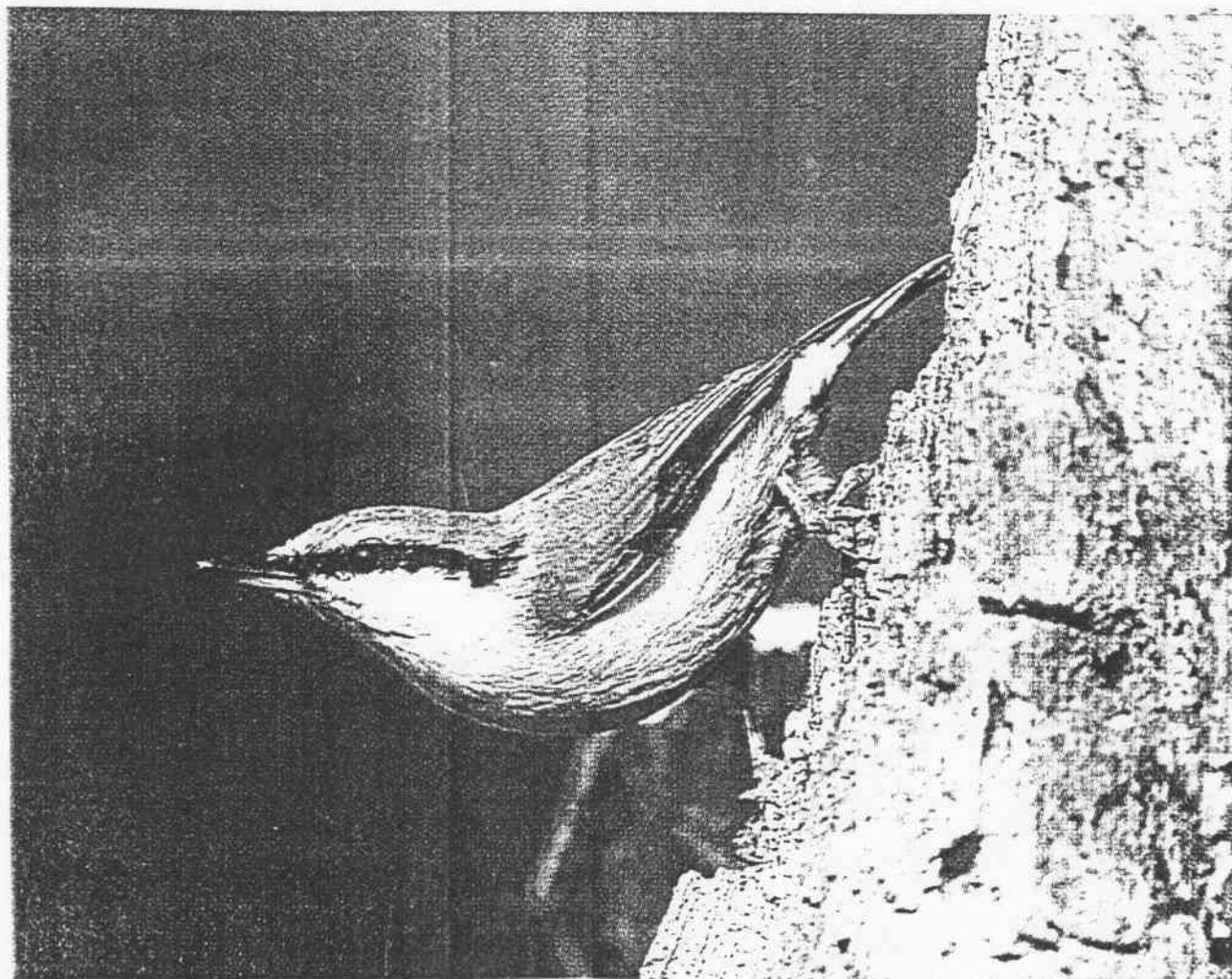

BROEDVOGELONDERZOEK

DE PLOEG EN OMGEVING 2002

VOGELWERKGROEP
I.V.N. BERGEIJK/EERSEL
REGIO BRABANT ZUID-OOST

OKTOBER 2002

Inhoud

- 1. Werkwijze**
 - 1.1 Bezoek data en tijden**
- 2. Gebiedsbeschrijving**
 - 2.1 Ligging**
 - 2.2 Vegetatie**
- 3. Territoria**
 - 3.1 Aantal vastgestelde territoria**
 - 3.2 Aantal vastgestelde territoria Brouwersbos**
- 4. Conclusie**
 - 4.1 Vogeldichtheden**
 - 4.2 Samenvatting**

BROEDVOGEL ONDERZOEK DE PLOEG EN OMGEVING 2002

Het onderzochte gebied is in 1996 voor het laatst gedeeltelijk gekarteerd. Ook is bij dit onderzoek het Brouwersbos betrokken.

Aan dit onderzoek hebben de navolgende personen hun medewerking verleend.

- Paul Brom
- Wout Couwenberg
- Ben Geraerts
- Fred van Hoof
- Dinie Jongejan
- Tinus Jongejan
- Hans van Nunen
- Albert van Otten
- Koos Slenders

1. Werkwijze

Voor de kartering is de B.M.P. methode gebruikt. Dit is een uitgebreide territorium kartering volgens de handleiding: SOVON BROEDVOGEL MONITORING PROJECT (uitgave 1996). Als belangrijkste territorium indicerende waarneming kunnen zang en balts worden genoemd. De inventarisatie is te voet met twee of meer personen uitgevoerd. Het is een goed te belopen wandelgebied dat op wegen en paden voor iedereen toegankelijk is, behalve het vogelrijk gebied de Plantage dat sinds kort afgesloten is. Er is een avond bezoek geweest ten behoeve van de kartering van de bosuil. Als hulpmiddel voor het vaststellen van deze territoria werd het geluid van de bosuil afgedraaid met behulp van een cd-speler.

1.1 Bezoekdata en tijden

1.	8 jan.	19.00 u – 21.30 u (bosuultelling)
2.	23 mrt.	06.30 u – 08.30 u
3.	30 mrt.	06.15 u – 08.15 u
4.	6 apr.	06.45 u – 08.45 u
5.	20 apr.	06.00 u – 08.00 u
6.	4 mei	05.45 u – 08.00 u
7.	11 mei	05.30 u – 07.45 u
8.	18 mei	05.30 u – 07.30 u
9.	25 mei	05.15 u – 07.30 u
10.	1 jun.	05.15 u – 07.30 u

Namens de vogelwerkgroep van het I.V.N. Bergeijk / Eersel.

Oktober 2002

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Ligging

Het geïnventariseerd gebied bevindt zich in het zuidoosten van Noord-Brabant in de gemeente Bergeijk, is gelegen in atlasblok 57-13 en in de kilometerhokken 43-44 en 54 (zie bijlage 1). De oppervlakte van het gebied bedraagt ca. 80 ha. en heeft veel verschillende eigenaren. In het westen wordt het gebied begrenst door de verbindingsweg Bergeijk-Eersel (Eerselse dijk) en in het oosten en zuidoosten door respectievelijk de Endeakkers en de Bucht. Het noorden waar de bospercelen eindigen zijn de Riethovense-akkers gelegen. In het noordwesten wordt het gebied begrensd door sportpark Bergerheide. Het gebied grenst in het zuiden aan het centrum van Bergeijk, waardoor dit een waardevol natuurgebied is. De oude verbindingsweg Bergeijk-Riethoven dat midden door het gebied loopt gaat voorbij de textielfabriek over in een geasfalteerd fietspad.

Het ander geïnventariseerd gebied het Brouwersbos, ligt ook in atlasblok 57-13 maar in kilometerhok 53. Het gebied ligt in het centrum van Bergeijk en heeft een oppervlakte van ca. 1.5 ha. Het noorden en westen grenzen aan wegen, respectievelijk Nieuwstraat en Brouwershof. In het zuiden ligt de supermarkt C1000 met parkeerplaats aan het gebied. Het oosten grenst aan een tuin van de aldaar wonende eigenaar.

2.2 Vegetatie

Het 80 ha. gebied heeft een grote verscheidenheid aan naald en loofbomen. In het gehele noorden van het gebied bestaat de bovenbegroeiing uit dennenbomen met daartussen enkele percelen lariks (zie bijlage 2). Ten westen van de Riethovense dijk is de bovenbegroeiing afwisselend gemengd loofbos met o.a. eik, berk, beuk, acacia, esdoorn en gemengd naaldloofbos met o.a. spar, taxus, den, berk en eik. Daarnaast staan er in de ploegtuin diverse uitheemse boomsoorten met o.a. Chinese mammoet, valse christusdoorn, moseik, Italiaanse els en verschillende soorten esdoorns. Langs de Bucht en Eerselsedijk staan een aantal woningen met erfbeplanting, daardoor is de boven- en onderbegroeiing uiterst gevarieerd. Als onderbegroeiing van de dennenbomen kunnen worden genoemd; lijsterbes, vogelkers, spork, am. eik en varens (zie bijlage 3). Op de gebieden met weinig of geen bovenbegroeiing, zijn grassen en kruiden als onderbegroeiing aanwezig. De onderbegroeiing van gemengd loofbos bestaat uit veldesdoorn, lijsterbes, vogelkers, am. eik en spork. Langs wegen en paden is lage begroeiing aanwezig in de vorm van vogelkers, vlier, spork, am. eik en bramen.

Het Brouwersbos is een gemengd loofbos en heeft als bovenbegroeiing; eik, acacia, esdoorn, taxus, berk en in het oostelijke gedeelte enkele beuken.

Als onderbegroeiing kunnen genoemd worden; hultst, veldesdoorn en een paar struikjes spork en lijsterbes.

3 Territoria

3.1 Aantal vastgestelde territoria

Kaart	Soort	Aantal	Kaart	Soort	Aantal
1	Buizerd	1	23	Tjiftjaf	32
2	Holenduif	12	24	Fitis	6
3	Houtduif	29	25	Goudhaantje	25
4	Turkse tortel	5	26	Grauwe vliegenvanger	1
5	Bosuil	1	27	Bonte vliegenvanger	3
6	Groene specht	2	28	Staartmees	3
7	Zwarte specht	2	29	Matkop	4
8	Grote bonte specht	9	30	Kuifmees	30
9	Kleine bonte specht	1	31	Zwarte mees	14
10	Witte kwikstaart	2	32	Pimpelmees	27
11	Winterkoning	49	33	Koolmees	49
12	Heggenmus	18	34	Boomklever	2
13	Roodborst	58	35	Boomkruiper	15
14	Zwarte roodstaart	2	36	Vlaamse gaai	6
15	Gekraagde roodstaart	1	37	Ekster	5
16	Merel	41	38	Kauw	28
17	Zanglijster	6	39	Zwarte kraai	10
18	Spotvogel	1	40	Spreeuw	11
19	Braamsluiper	1	41	Huismus	16
20	Grasmus	1	42	Vink	34
21	Tuinfluit	5	43	Groenling	3
22	Zwartkop	26			

In totaal zijn 589 territoria vastgesteld. Op 43 soortkaarten zijn deze territoria aangegeven.

3.2 Aantal vastgestelde territoria Brouwersbos

Soort			Aantal		
1	Holenduif	1	11	Tjiftjaf	3
2	Houtduif	2	12	Goudhaantje	1
3	Grote bonte specht	1	13	Staartmees	1
4	Winterkoning	2	14	Kuifmees	1
5	Heggenmus	2	15	Pimpelmees	1
6	Roodborst	4	16	Koolmees	2
7	Merel	1	17	Boomklever	1
8	Zanglijster	1	18	Boomkruiper	1
9	Tuinfluit	1	19	Vink	2
10	Zwartkop	2			

Van de 19 soorten, zijn in totaal 30 territoria vastgesteld (zie bijlage 4).

4 Conclusie

4.1 Vogeldichtheden

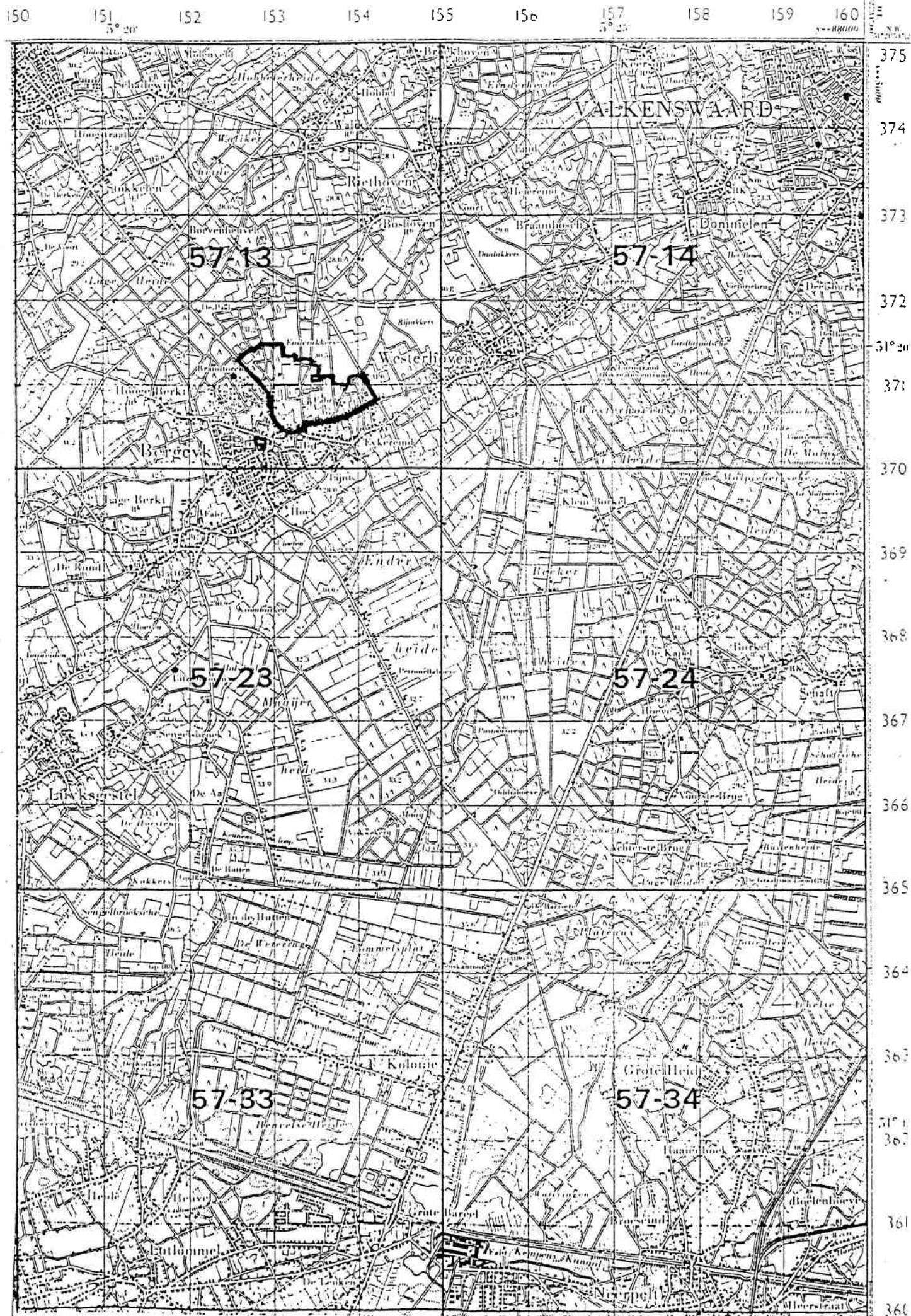
Het geïnventariseerd gebied tussen Eerselsedijk en Endeakkers heeft een broedvogeldichtheid van 7,3 paren / ha. In vergelijking met de inventarisering van 1996, is dit een toename van 2 paren / ha. De vermoedelijke oorzaak hiervan is dat de grootste vogeldichtheden bij bewoning in en rondom tuinen zijn. Die gebieden zijn in deze inventarisatie talrijker dan in de vorige. De soorten die deze gebieden als broedplaats gebruiken zijn o.a.: huismus, merel, tjiftjaf, winterkoning en heggenmus. In het noorden waar talrijke dennenbossen staan, zijn de kuifmees, zwarte mees, goudhaantje en roodborst goed vertegenwoordigd. Het gebied waar de kauwen en spreeuwen hun nesten bouwen, beperkt zich hoofdzakelijk tot het Patersbos en de Plantage (die jammerlijk niet meer vrij toegankelijk is), waarin oude bomen veel uitgehakte spechtengaten zitten. Ook andere holenbroeders profiteren van deze gaten o.a.: koolmees, holenduif en Boomklever.

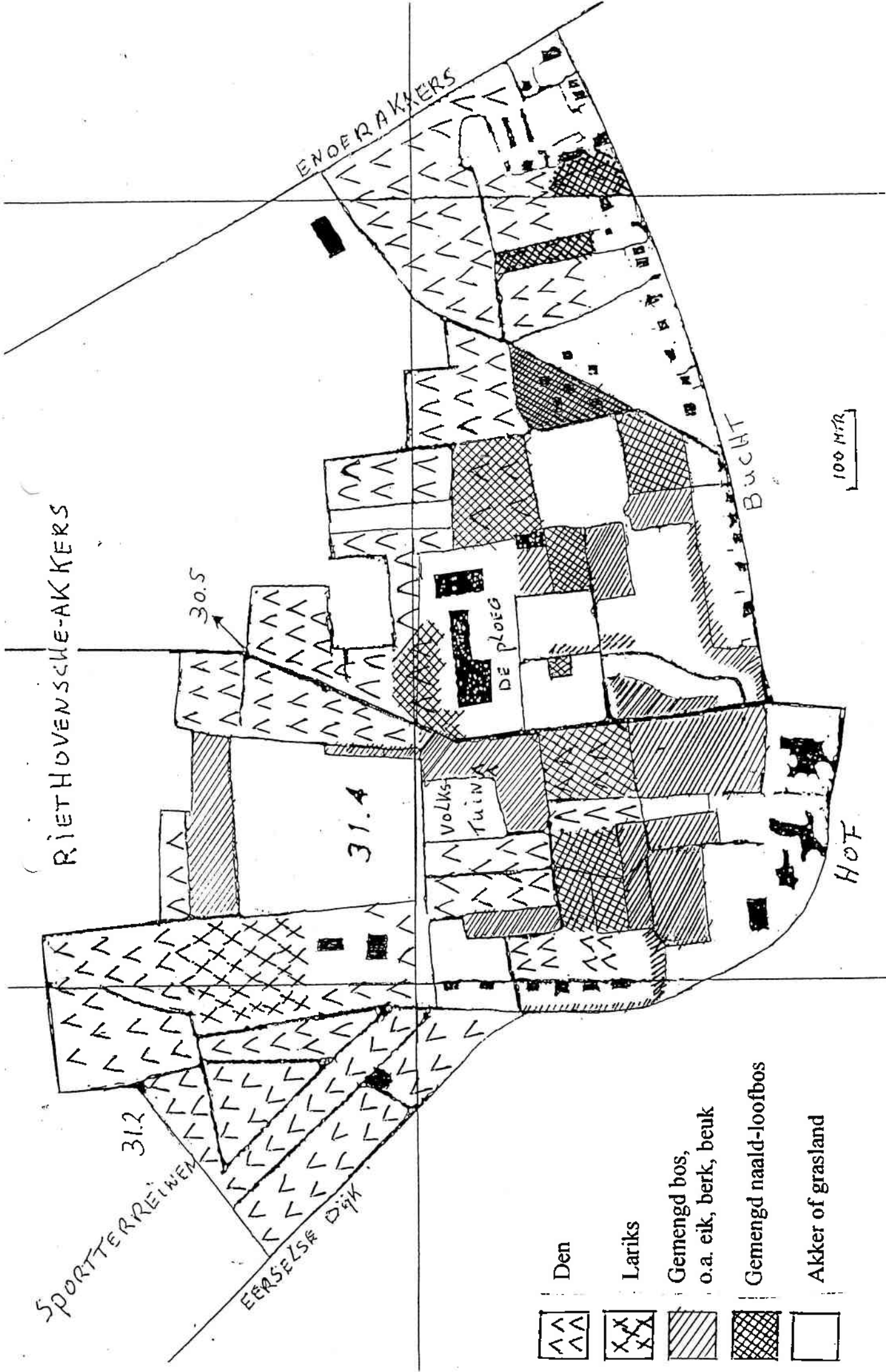
Het Brouwersbos heeft een broedvogeldichtheid van 20 paren / ha. dat is ongemeen veel voor zo'n geïsoleerd bosgebiedje. Daarom is het ook aan te raden om heel terughoudend te zijn met onderhoud (kappen van bomen of struiken) van dit unieke gebied.

4.2 Samenvatting

Het gebied gelegen tussen Eerselsedijk en Endeakkers is in het voorjaar 2002 gekarteerd door de vogelwerkgroep I.V.N. Bergeijk/Eersel. Voor het broedvogelonderzoek is de B.M.P. methode toegepast. Het terrein heeft een oppervlakte van ongeveer 80 ha. In het gebied zijn 43 soorten broedvogels vastgesteld. Hiervan staat de groene specht op de rode lijst van bedreigde vogelsoorten.

Ook het Brouwersbos is in het voorjaar gekarteerd, dit bosperceel heeft een oppervlakte van ongeveer 1.5 ha. en heeft 19 vastgestelde broedvogelsoorten.

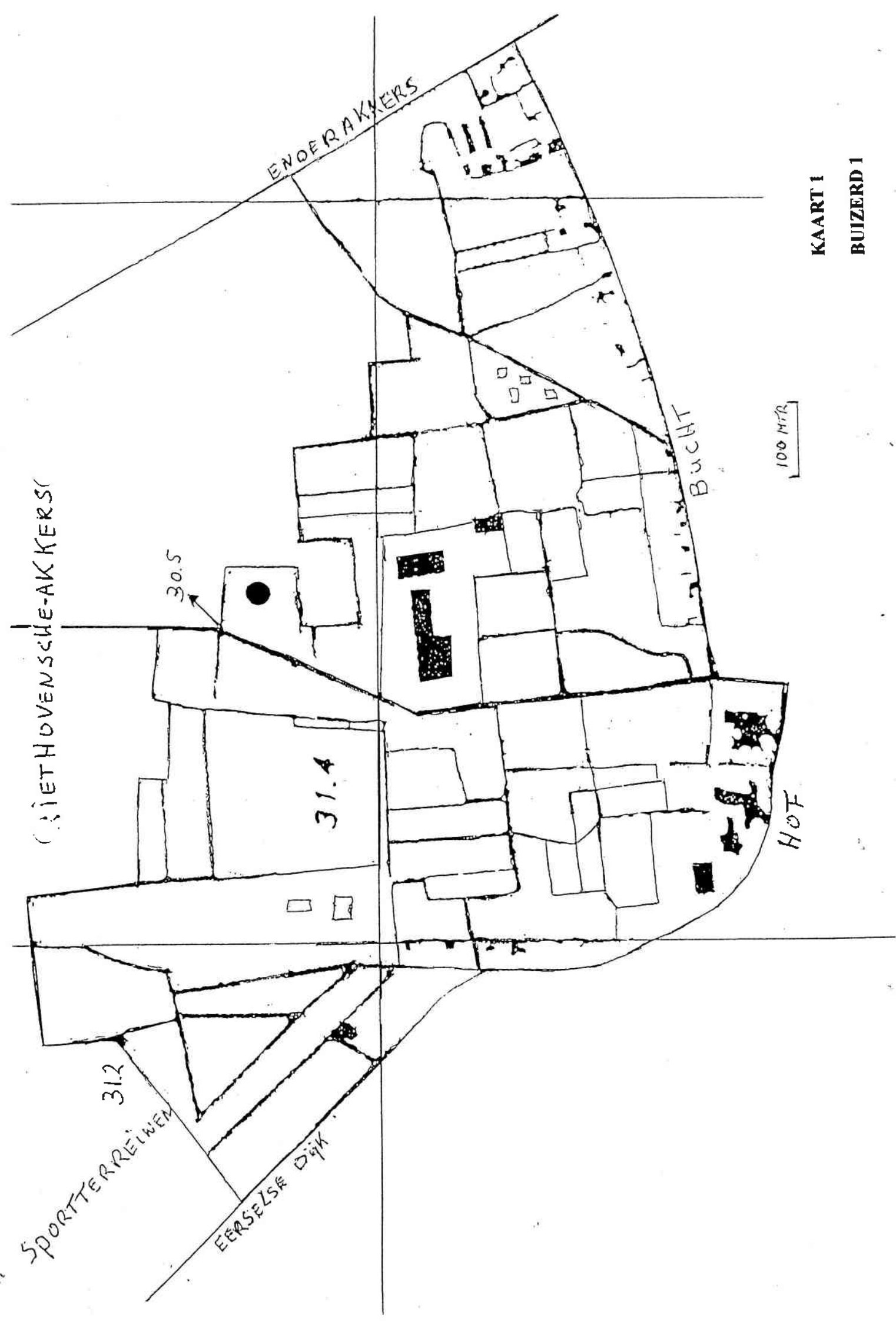

Bijlage 2

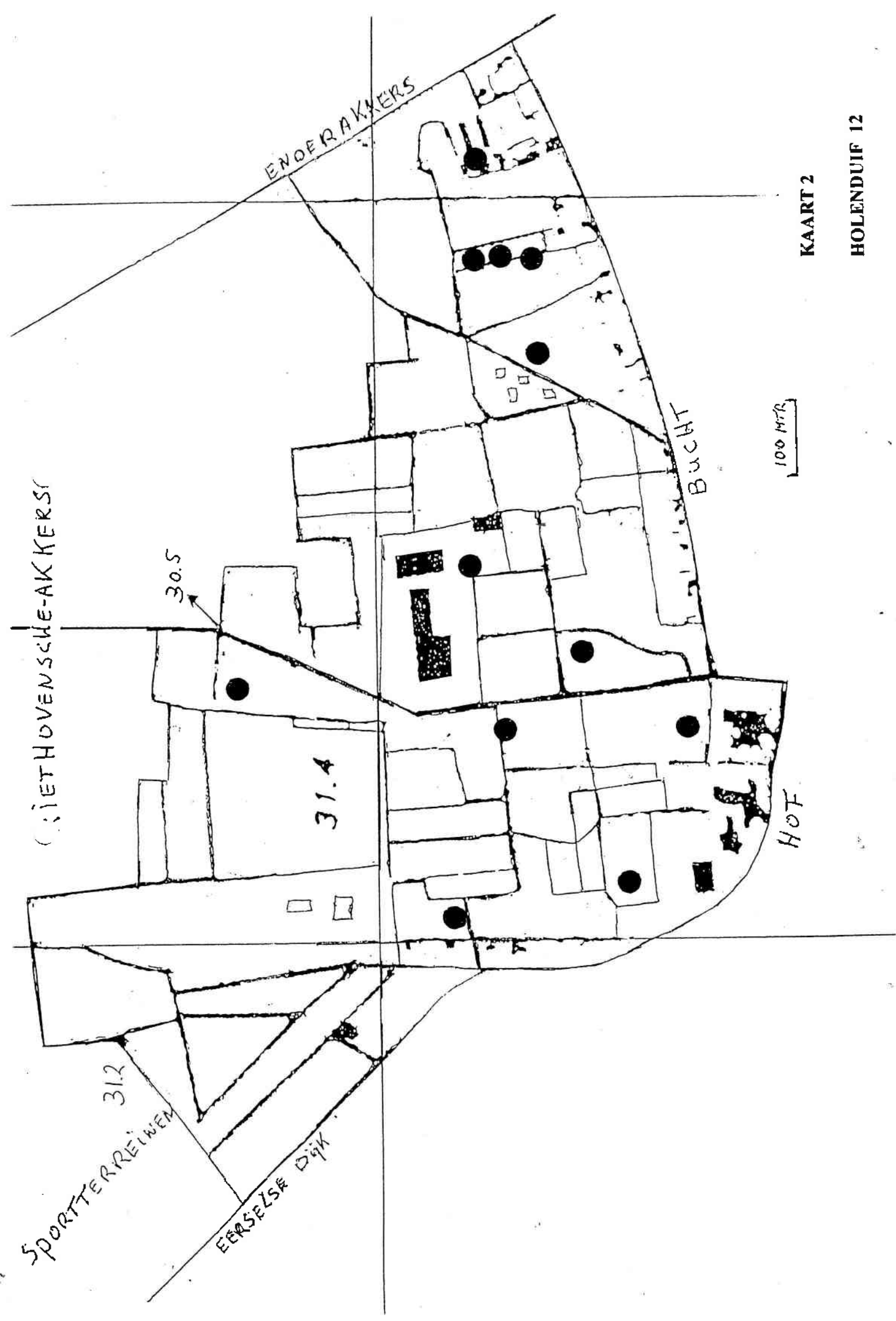
ONDERBEGROEIJING

Bijlage 3

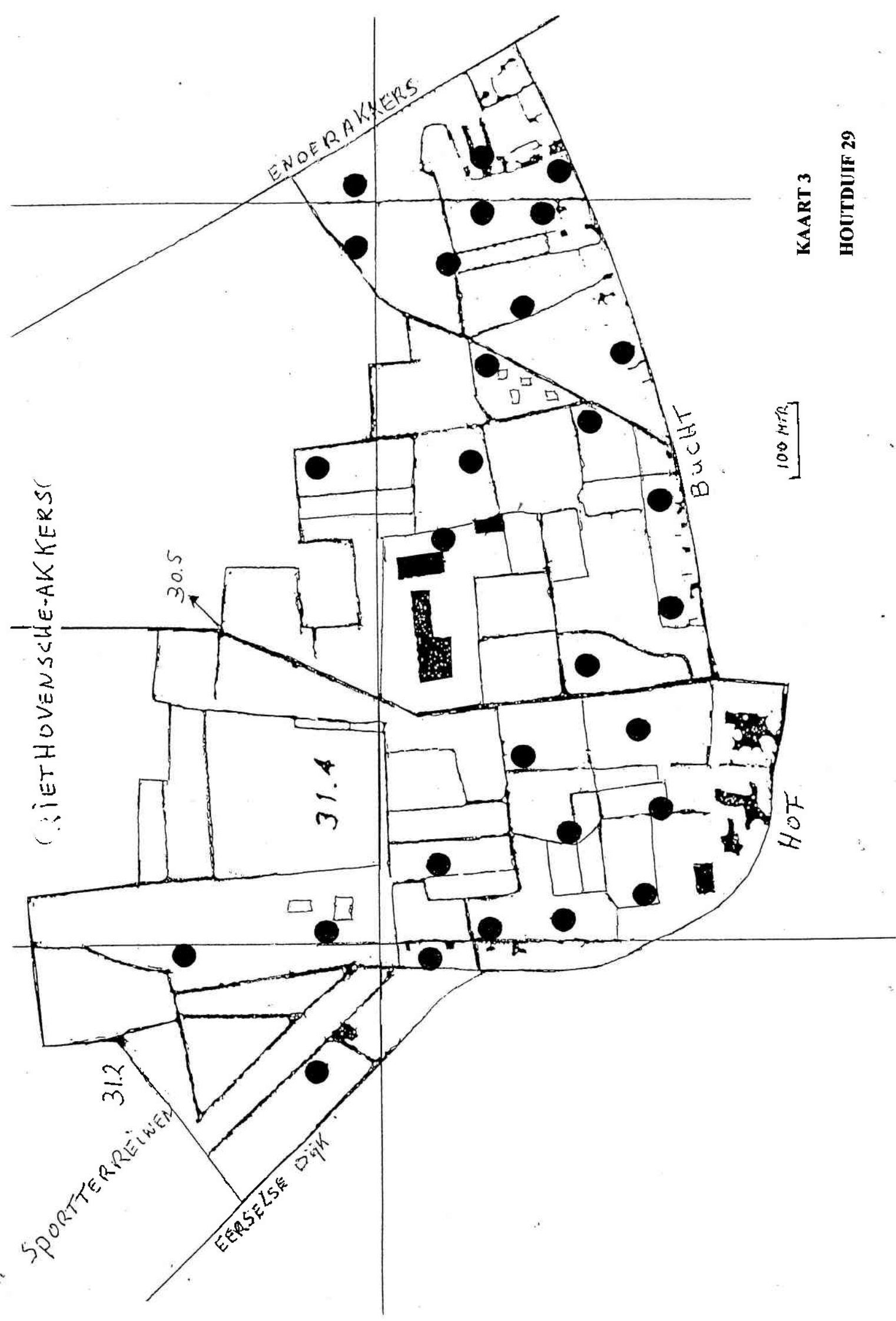
KAART 1

BUIZERD 1

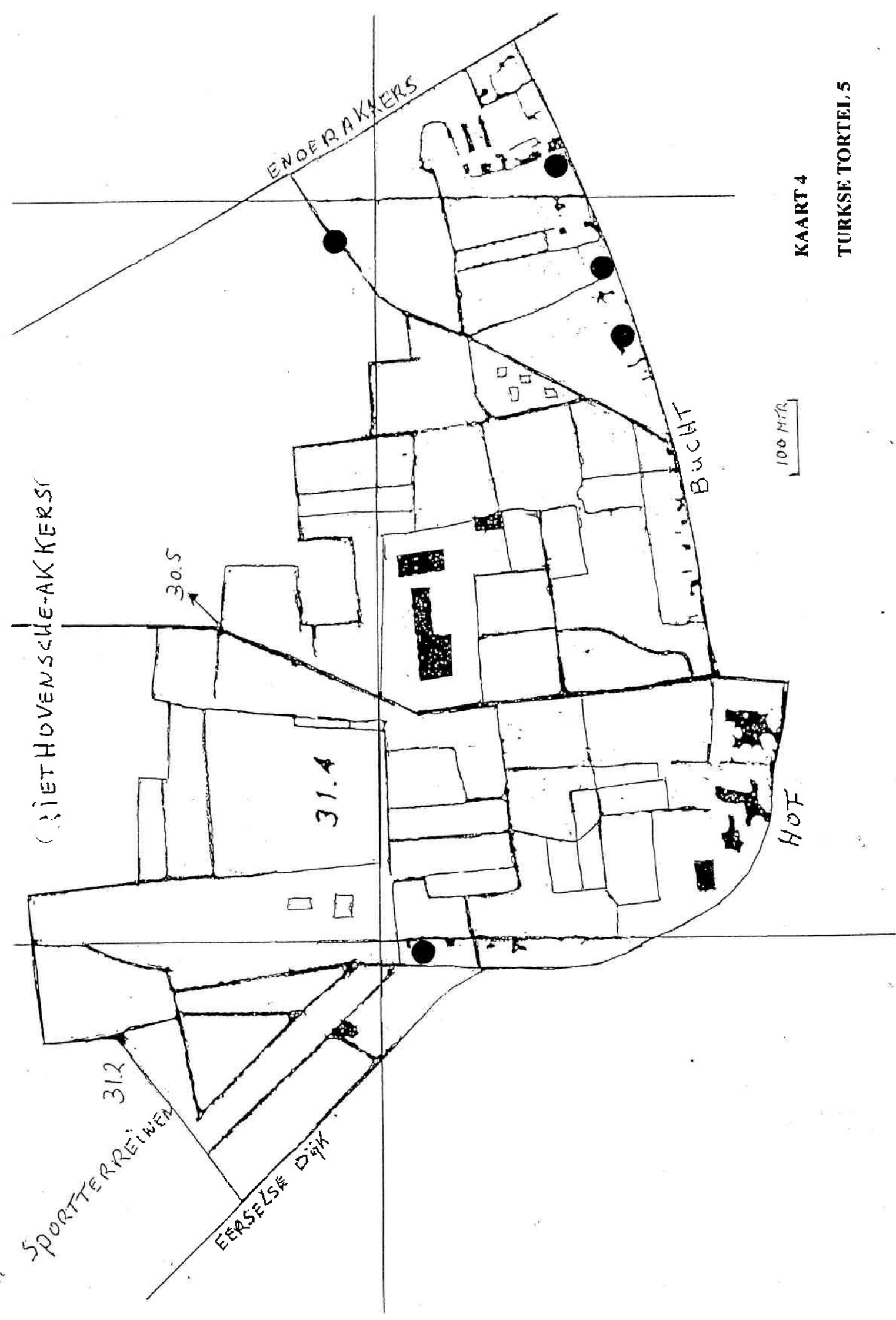
KAART 2

HOLENDUIF 12

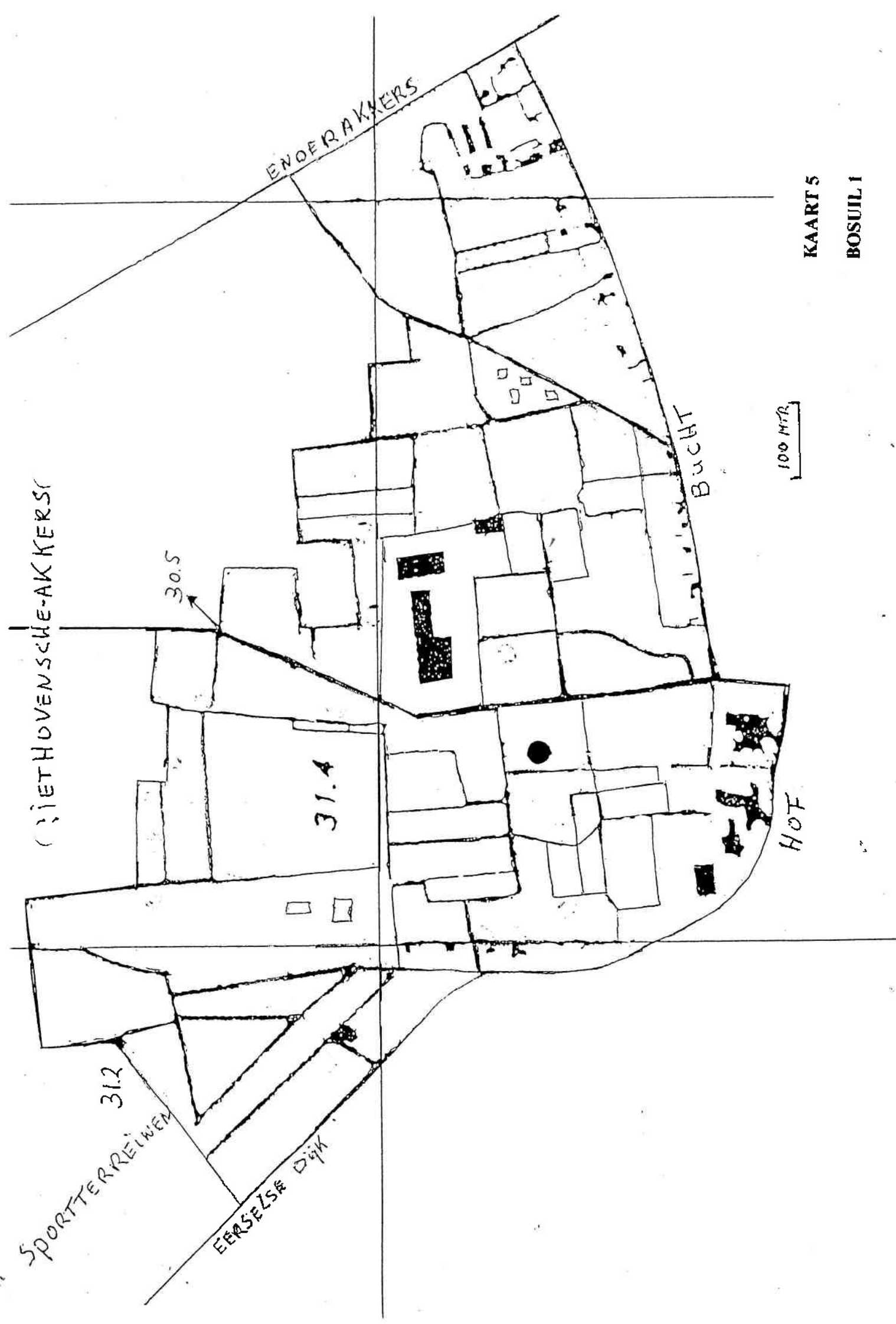
KAART 3

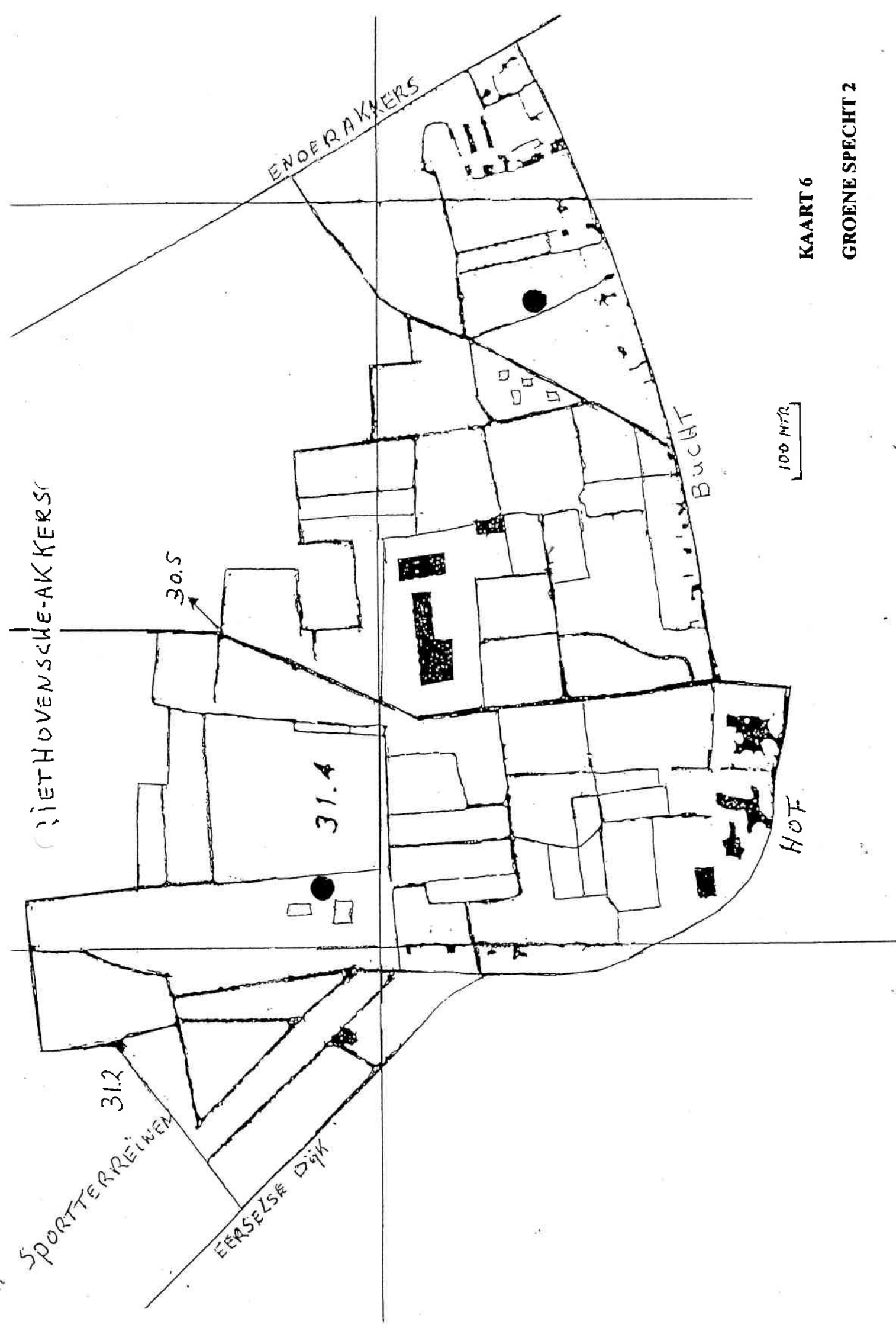
HOUTDUIF 29

KAART 4

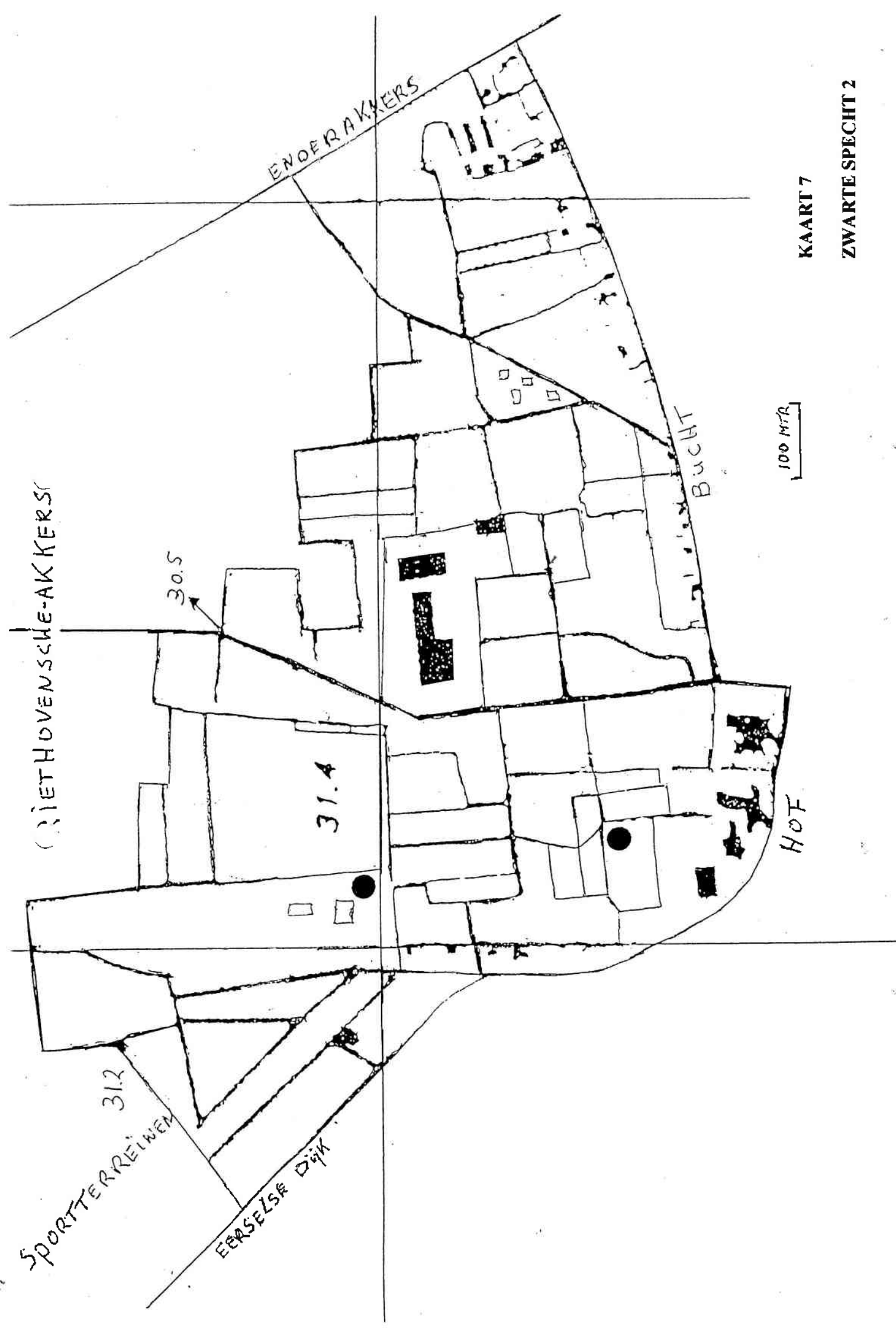
TURKSE TORTEL 5

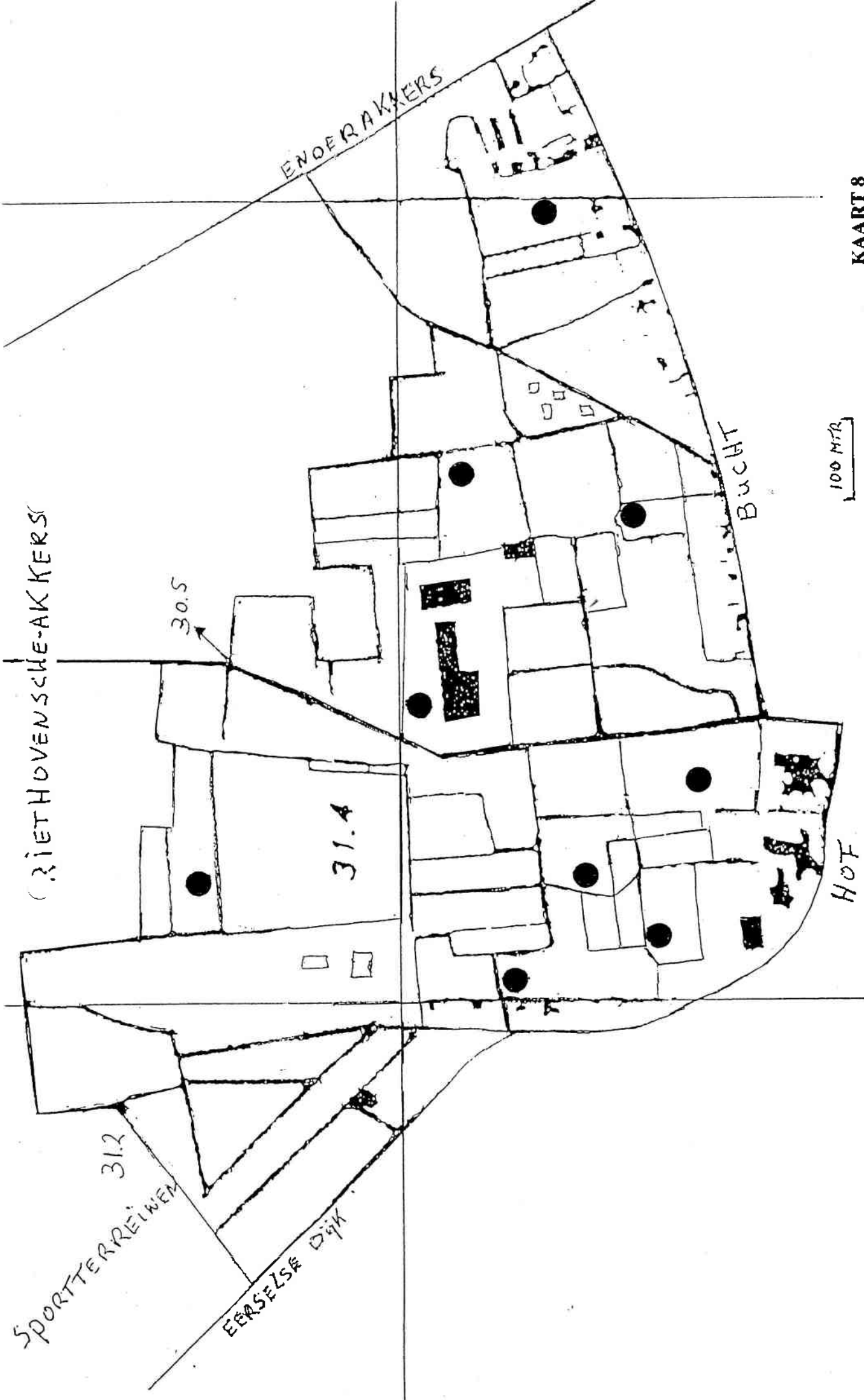
KAART 6

GROENE SPECHT 2

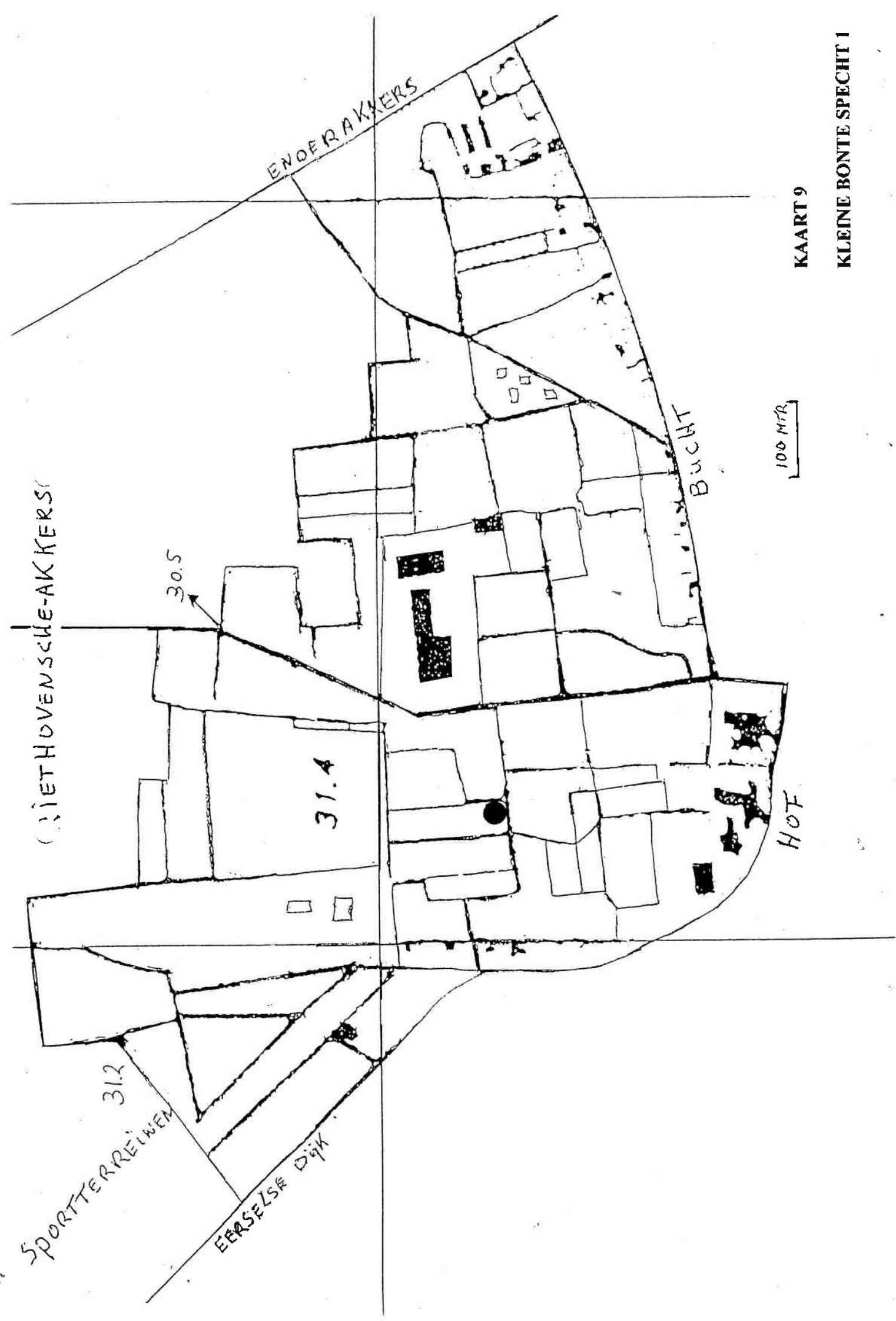
KAART 7

ZWARTE SPECHT 2

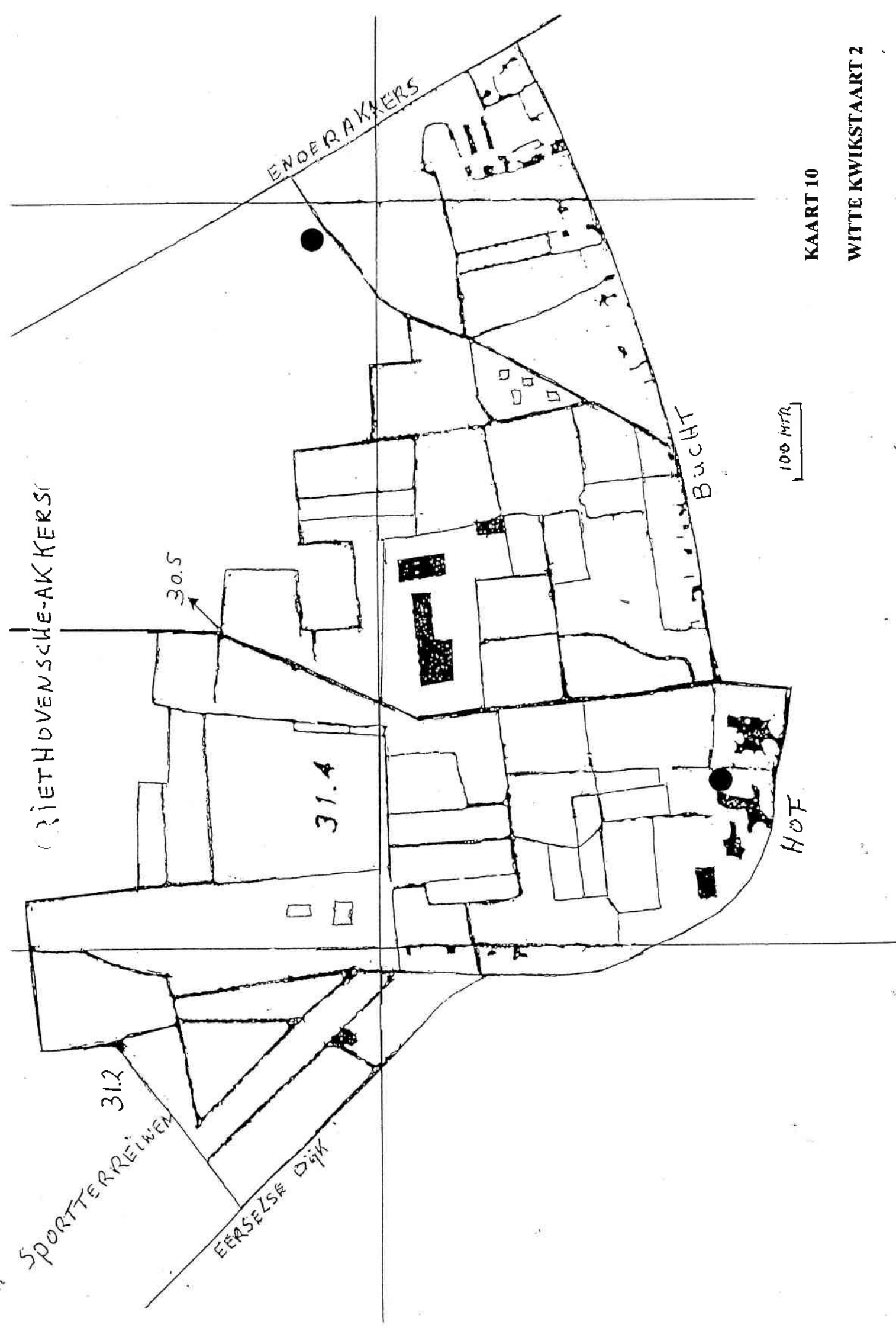
KAART 8

GROTE BONTE SPECIET 9

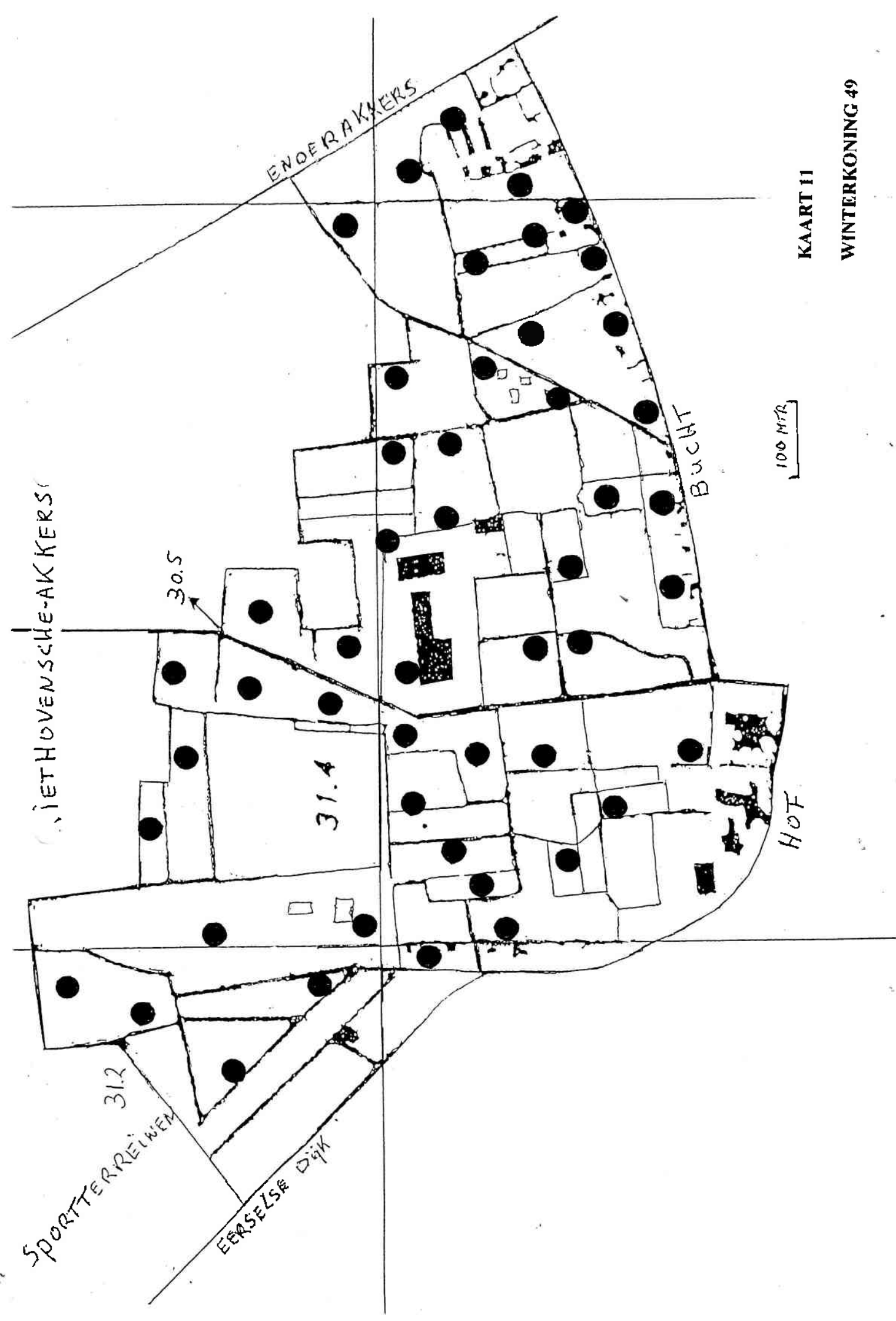
KAART 9

KLEINE BONTE SPECHT 1

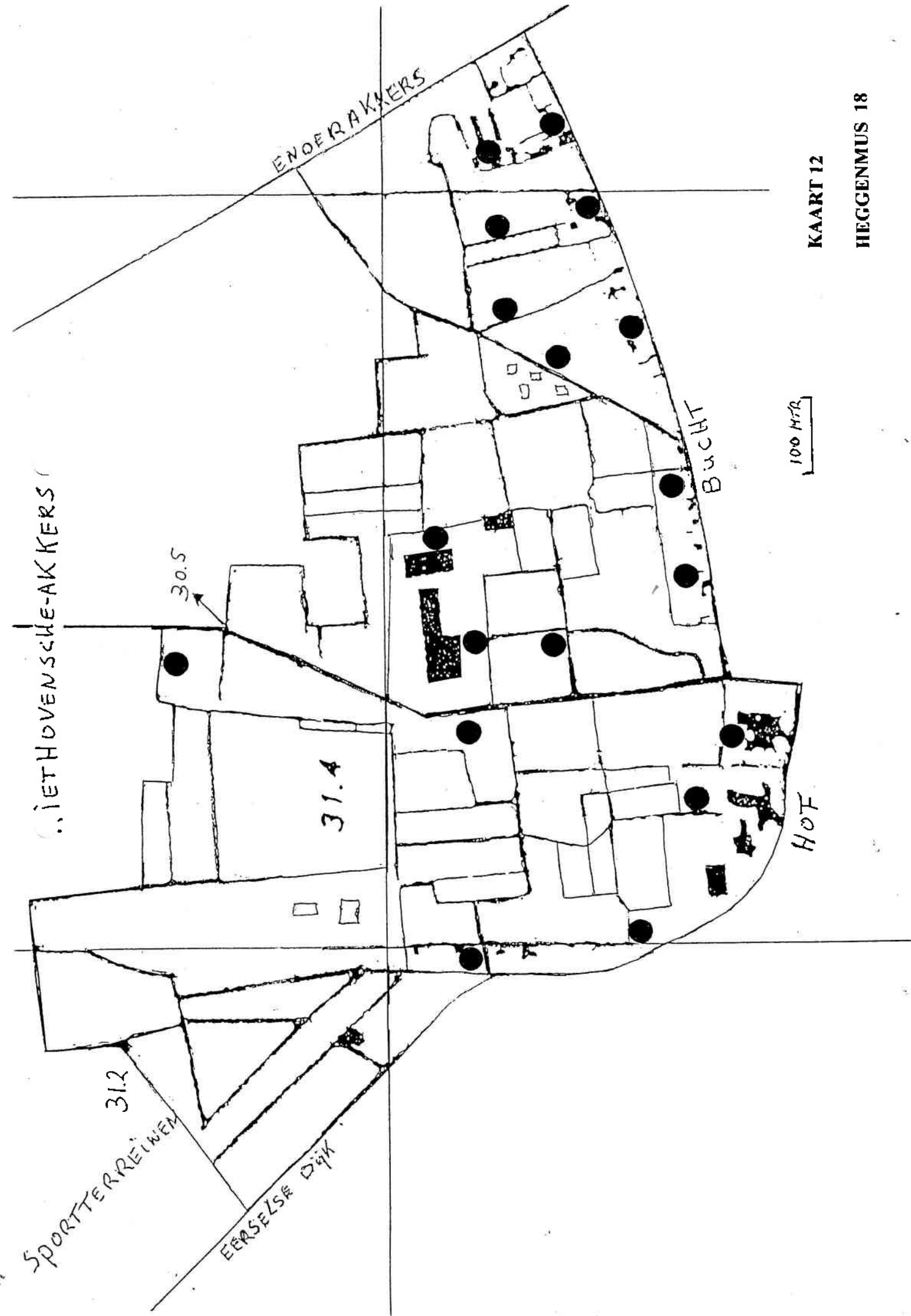
KAART 10

WITTE KWIKSTAART 2

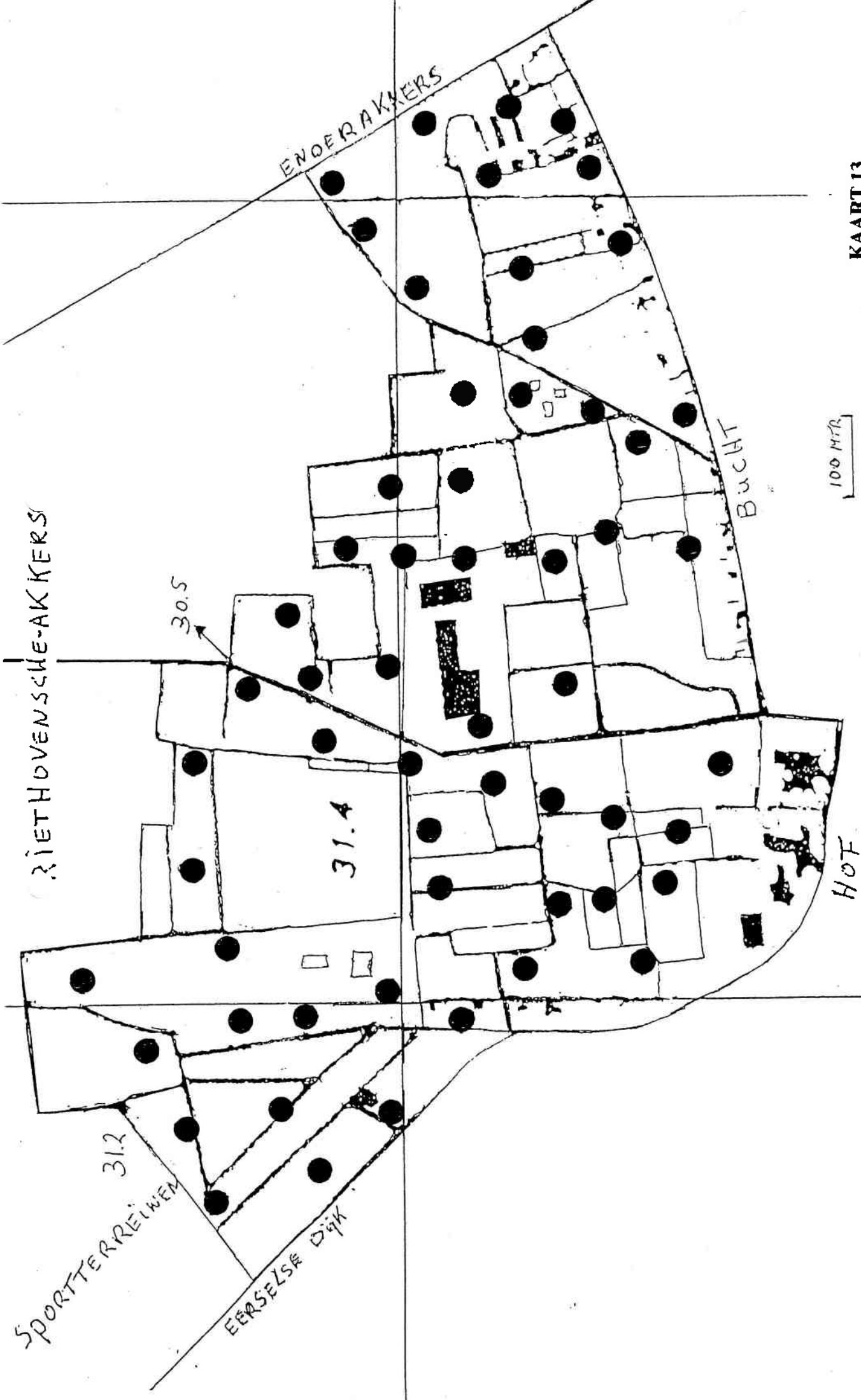
KAART 11

WINTERKONING 49

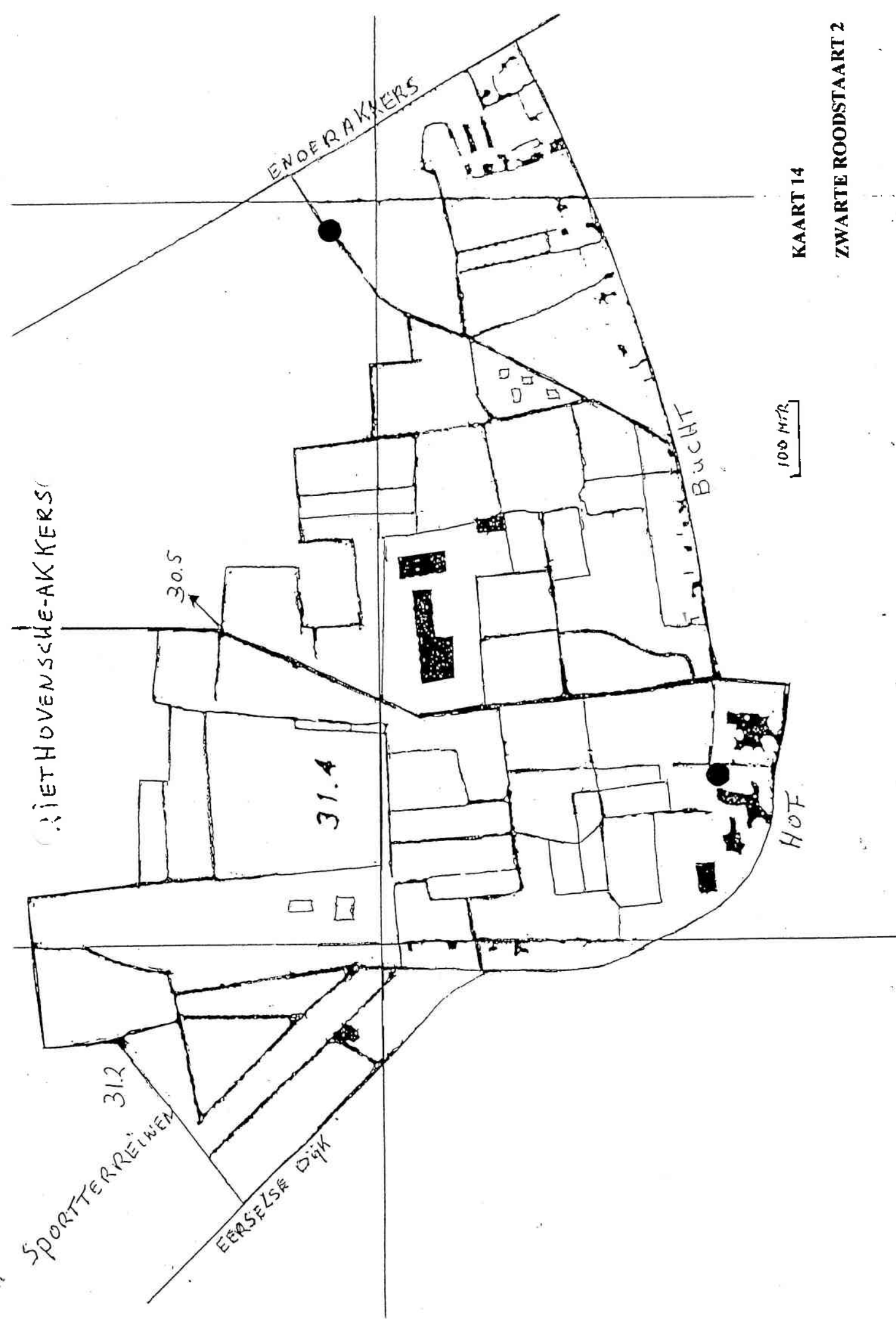
KAART 12

HEGGENMUS 18

KAART 13

ROODBORST 58

KAART 14

ZWARTE ROODSTAART 2

RIETHOVENSCH-
AKKERS

ENDERAKKERS

30.5

31.4

Bucht

100 MTR

HOF

31.2

SPORTTERREINEN

EERSELSE DIJK

KAART 15

GEKRAAGDE ROODSTAART 1

RIETHOVENSCHÉ-AKKERS

SPORTTERREINEN
31.2

EERSELSE DIJK

30.5

31.4

ENDERAKKERS

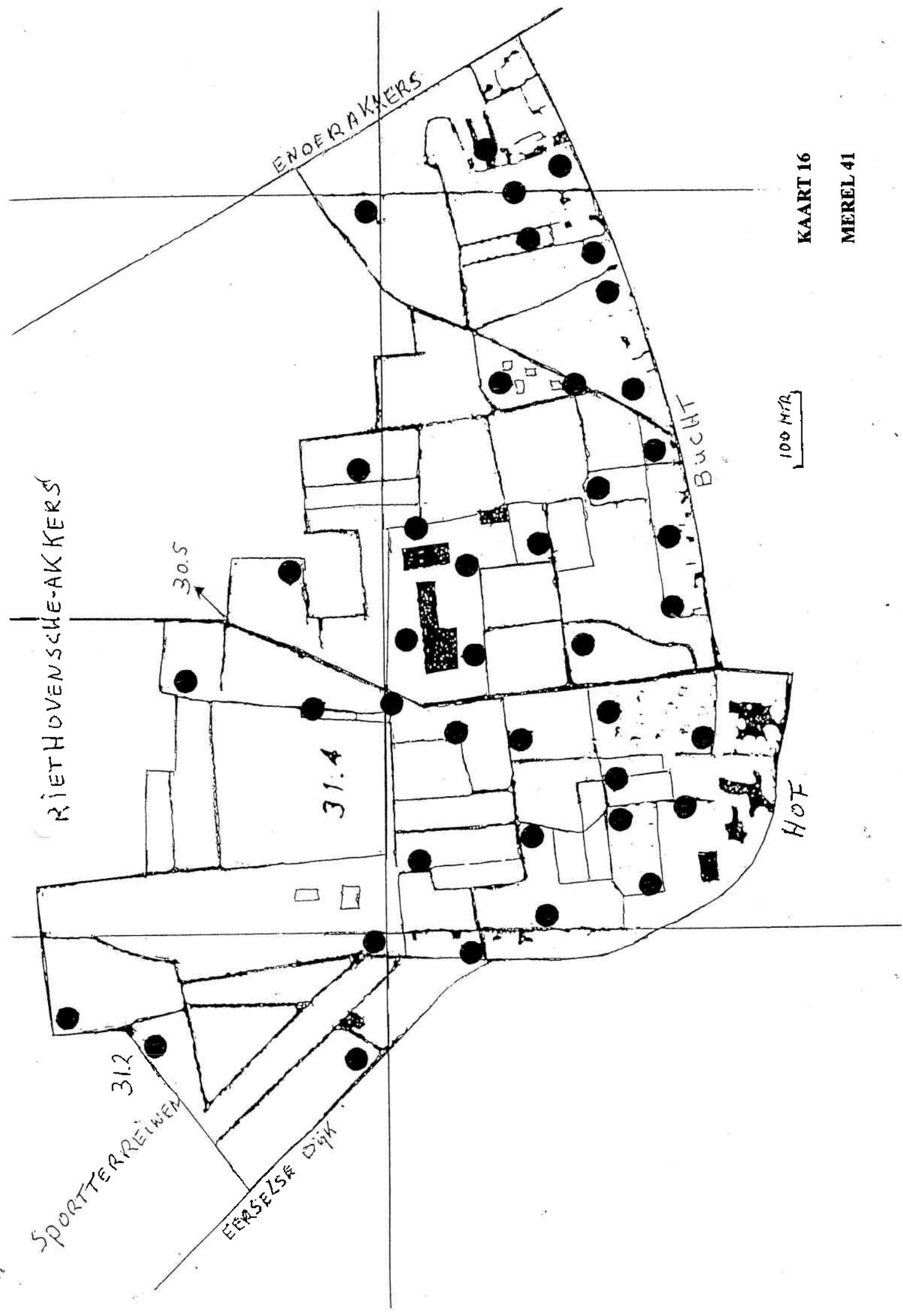
BUCHT

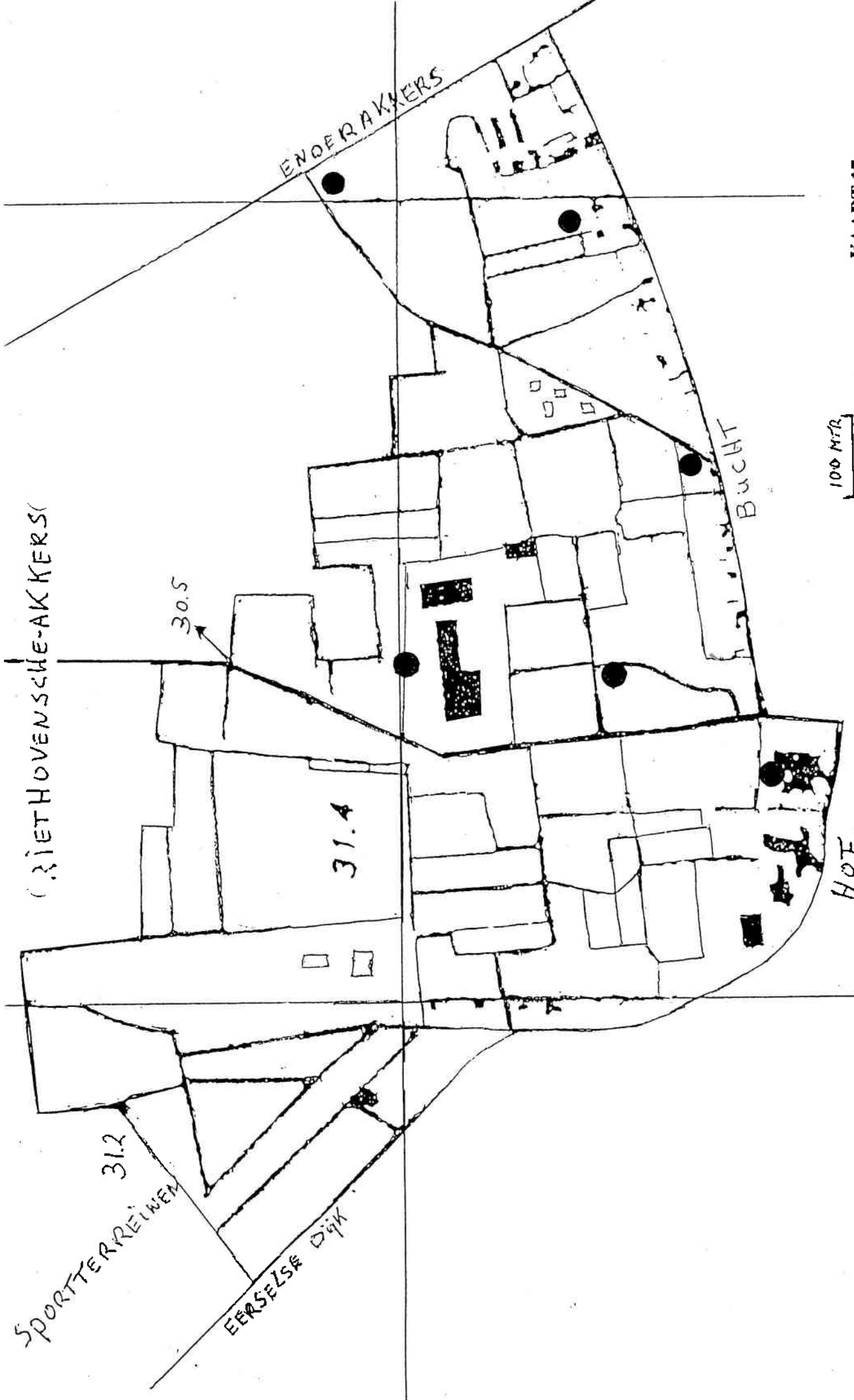
HOF

100 MTR

KAART 16

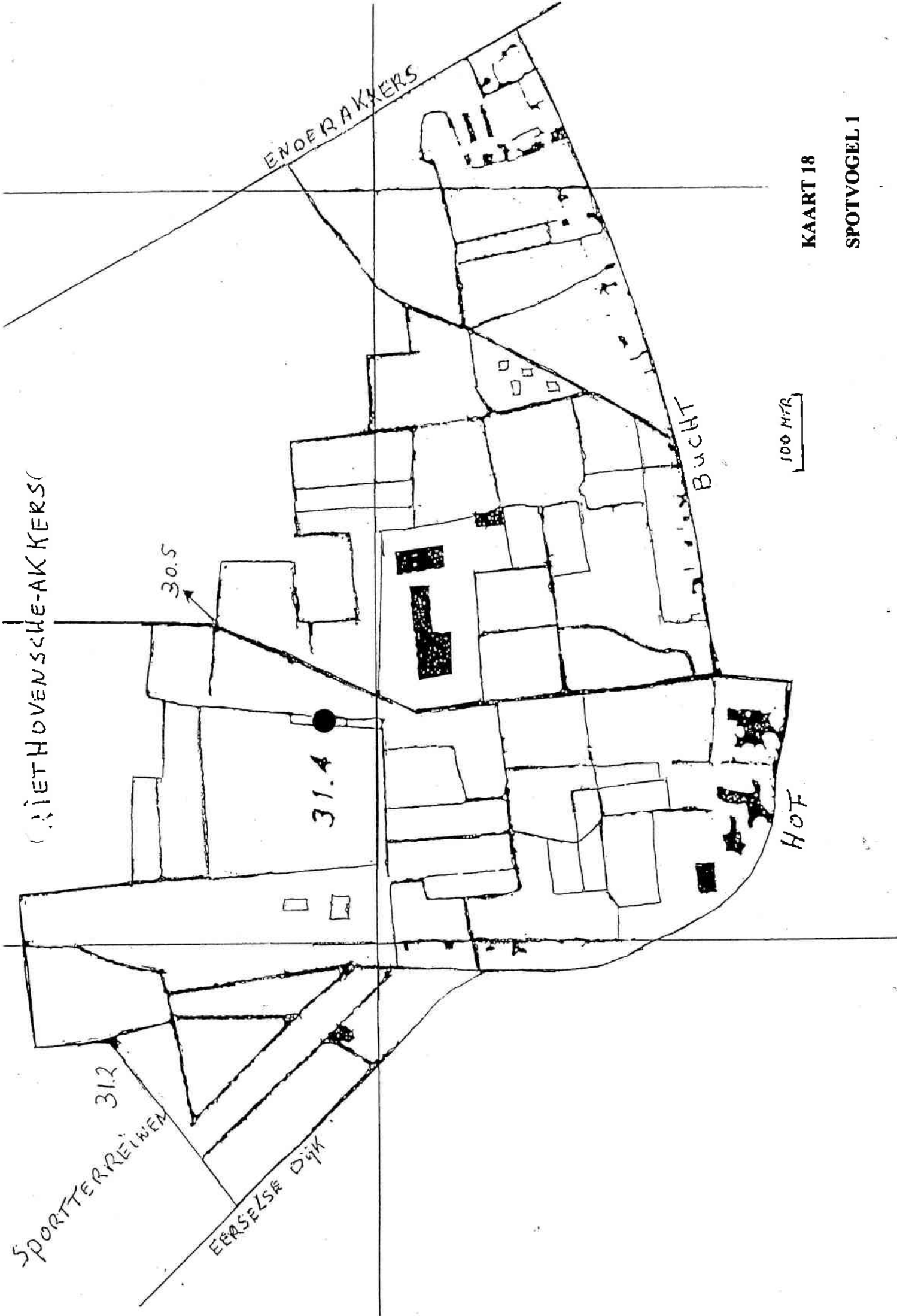
MEREL 41

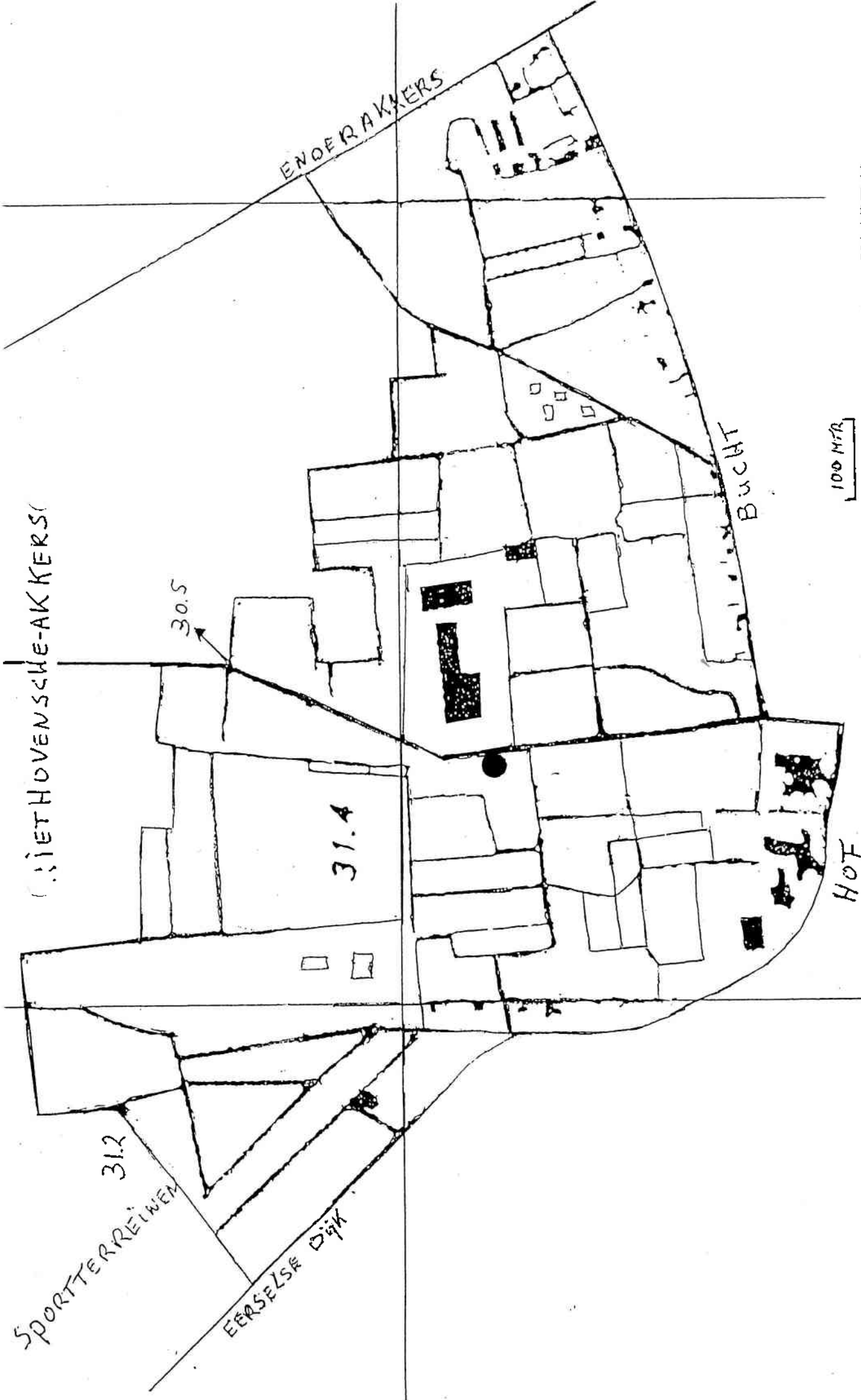
KAART 17

ZANGLIJSTER 6

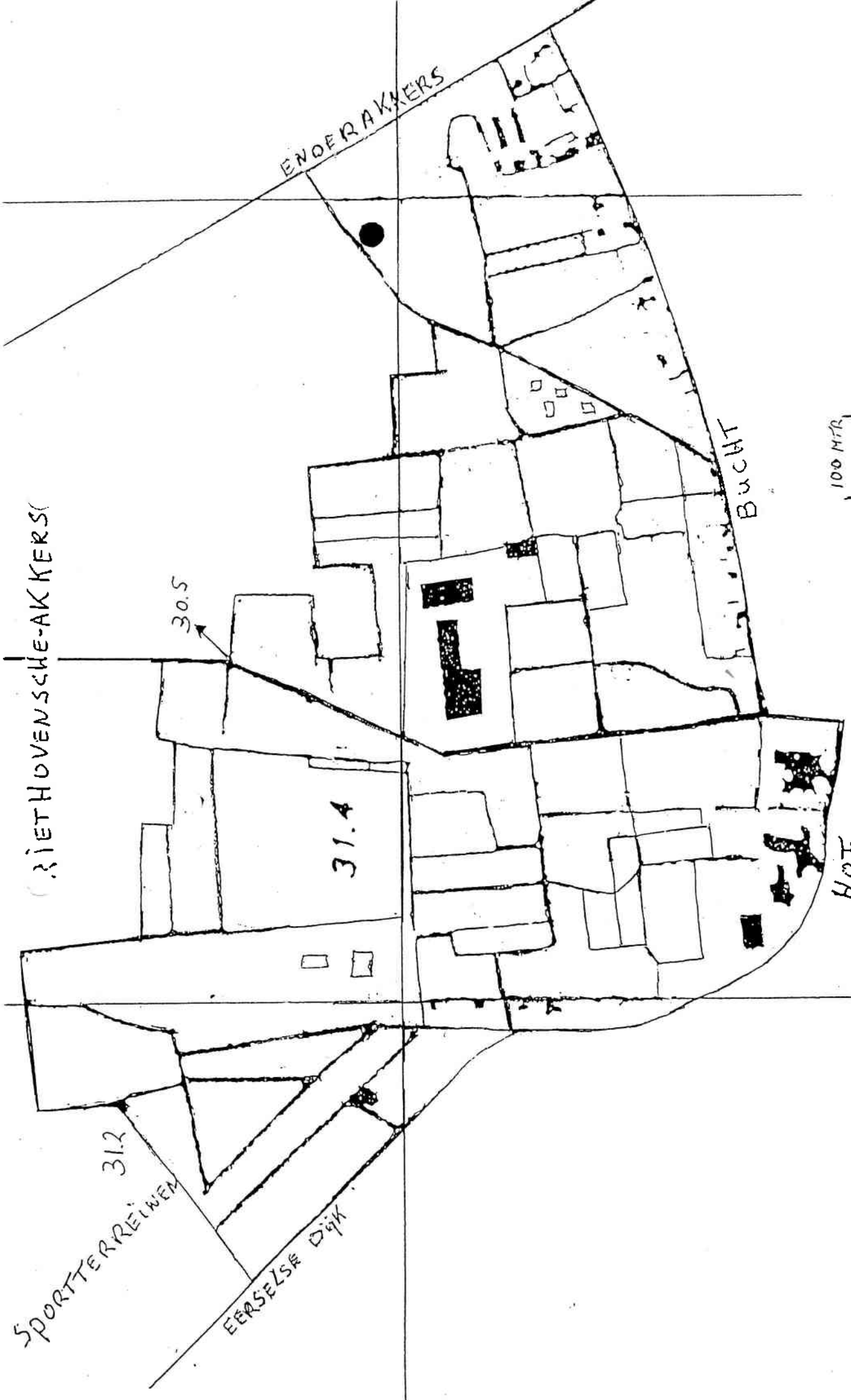
KAART 18

SPOTVOGEL 1

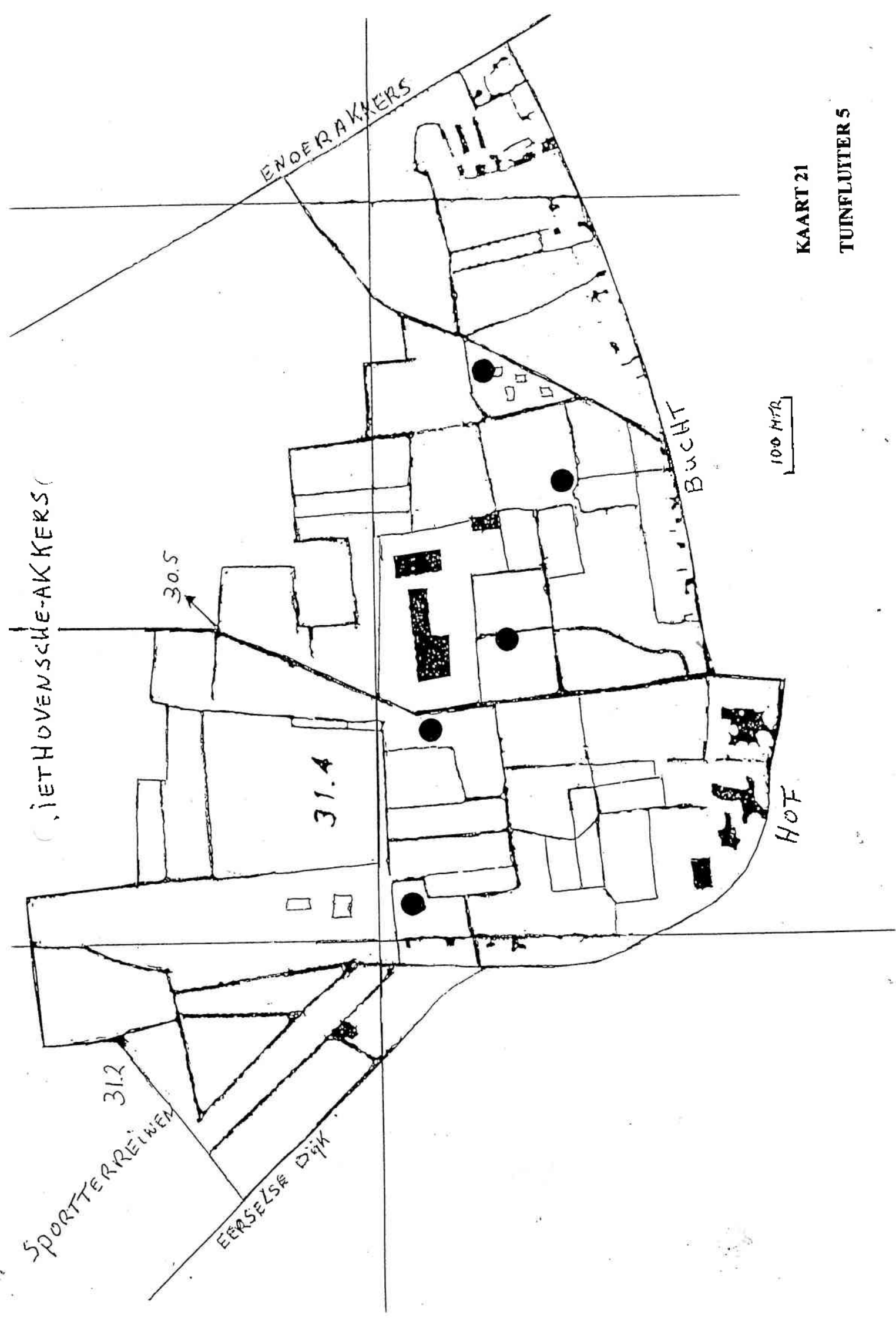
KAART 19

BRAAMSLUIPER I

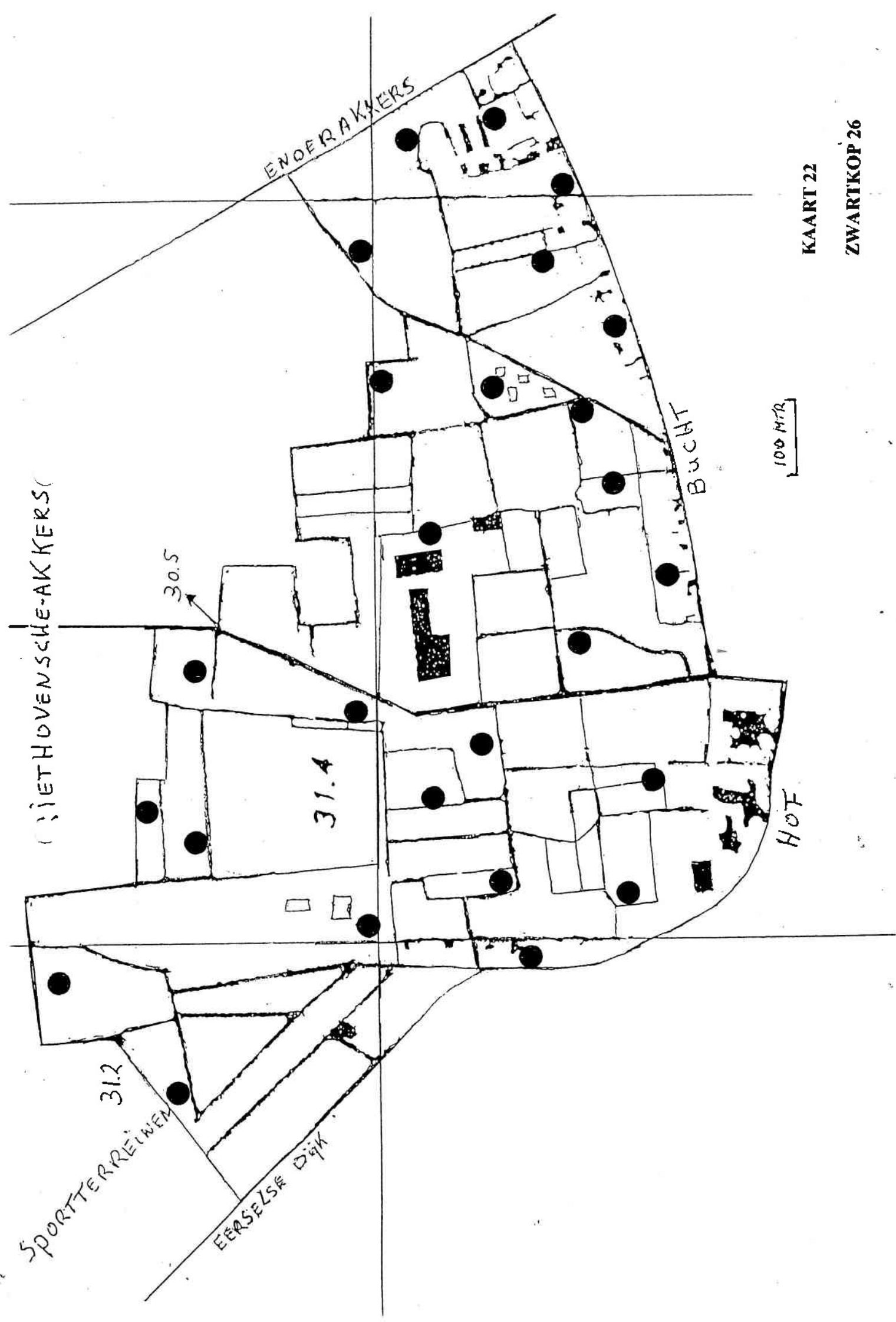
KAART 20

GRASMUS 1

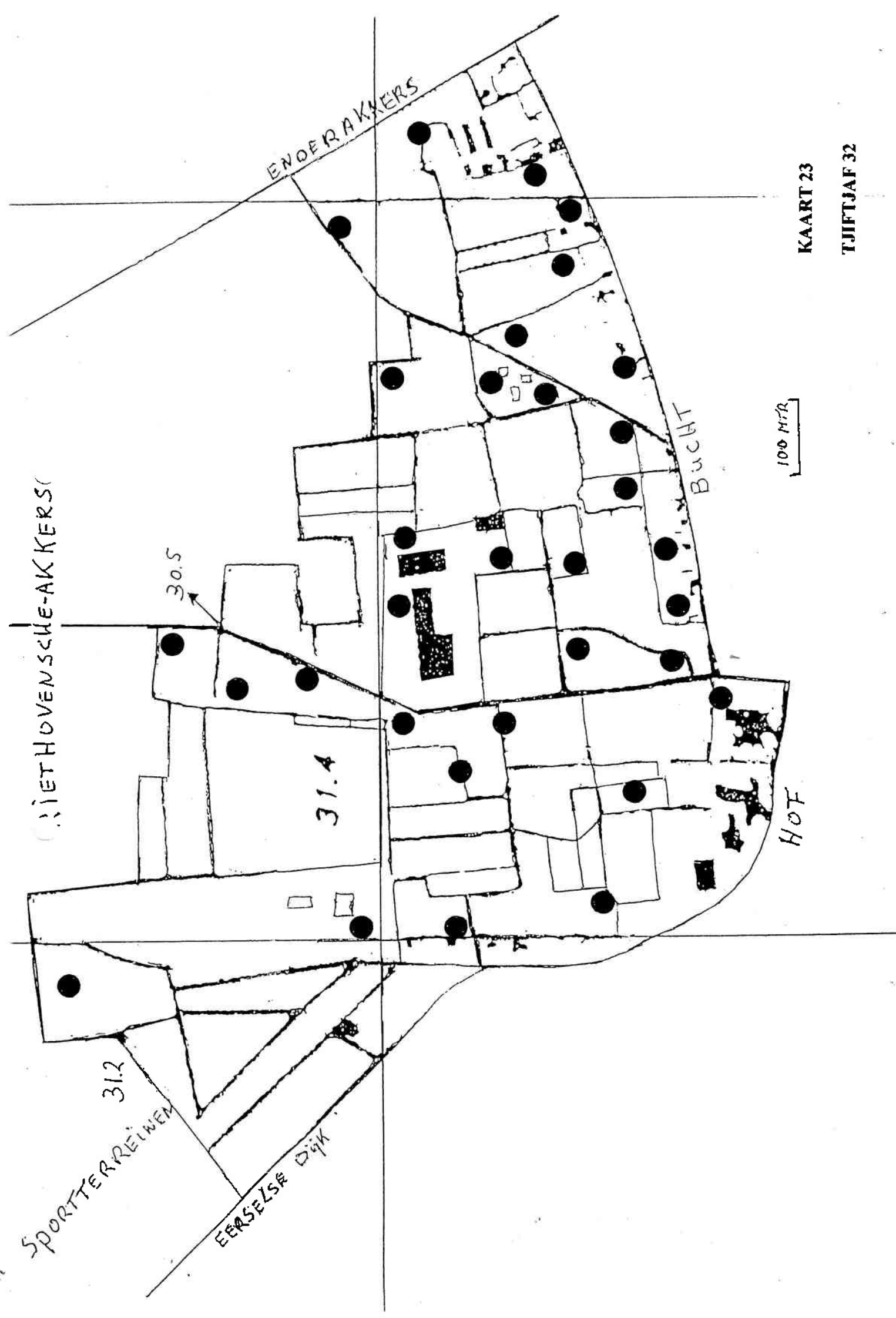
KAART 21

TUINFLUITERS 5

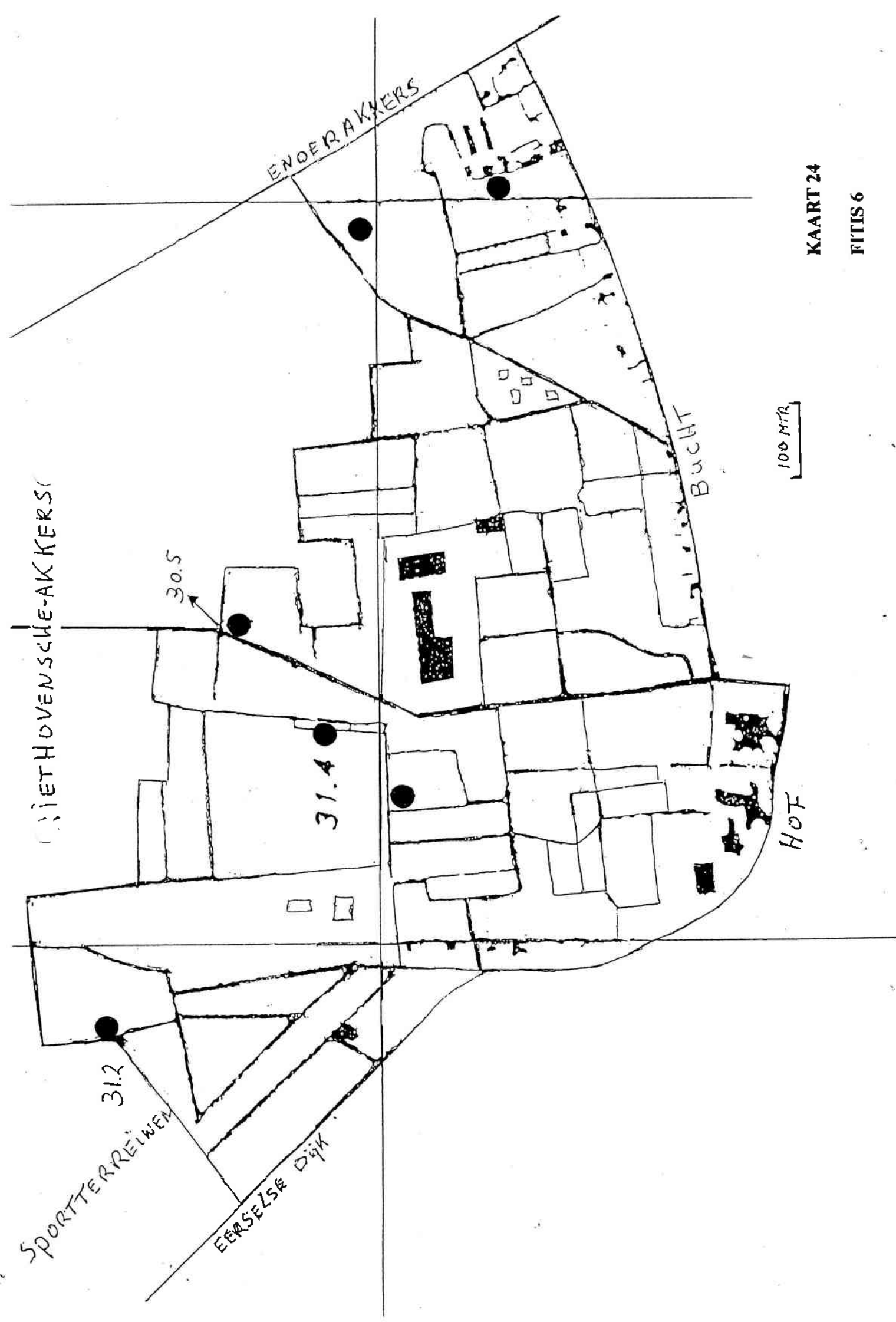
KAART 22

ZWARTKOP 26

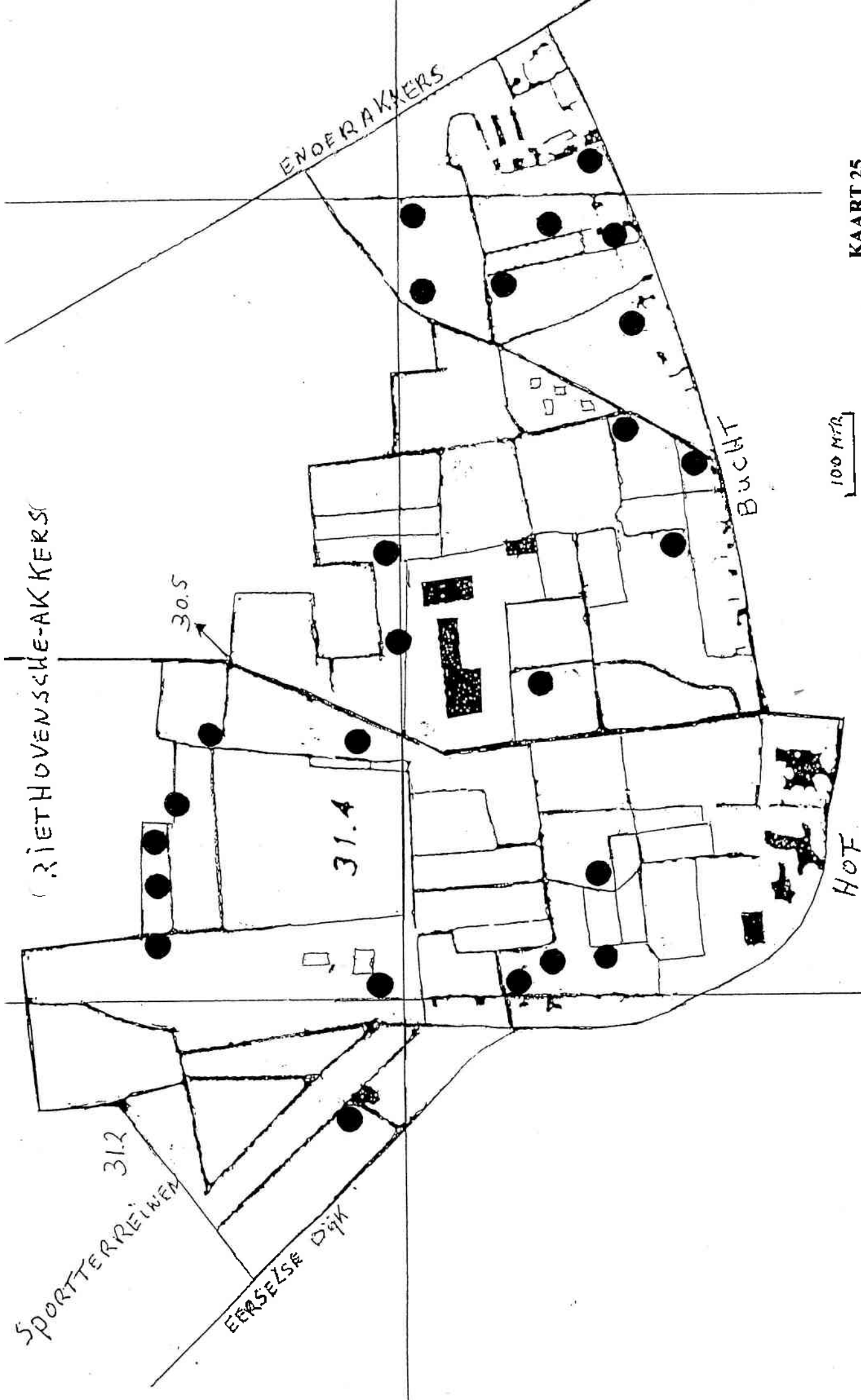
KAART 23

TJIFTJAF 32

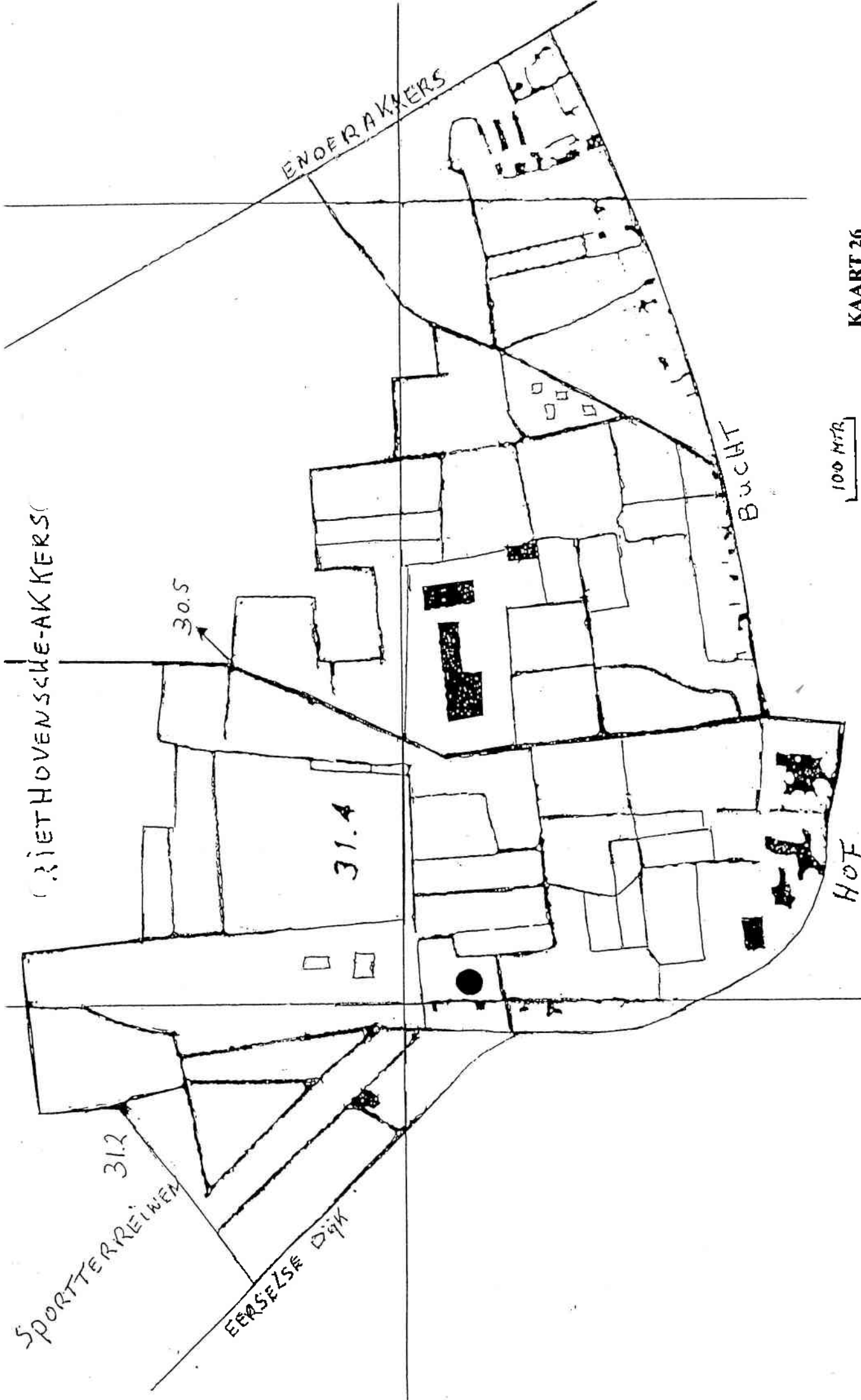
KAART 24

FITIS 6

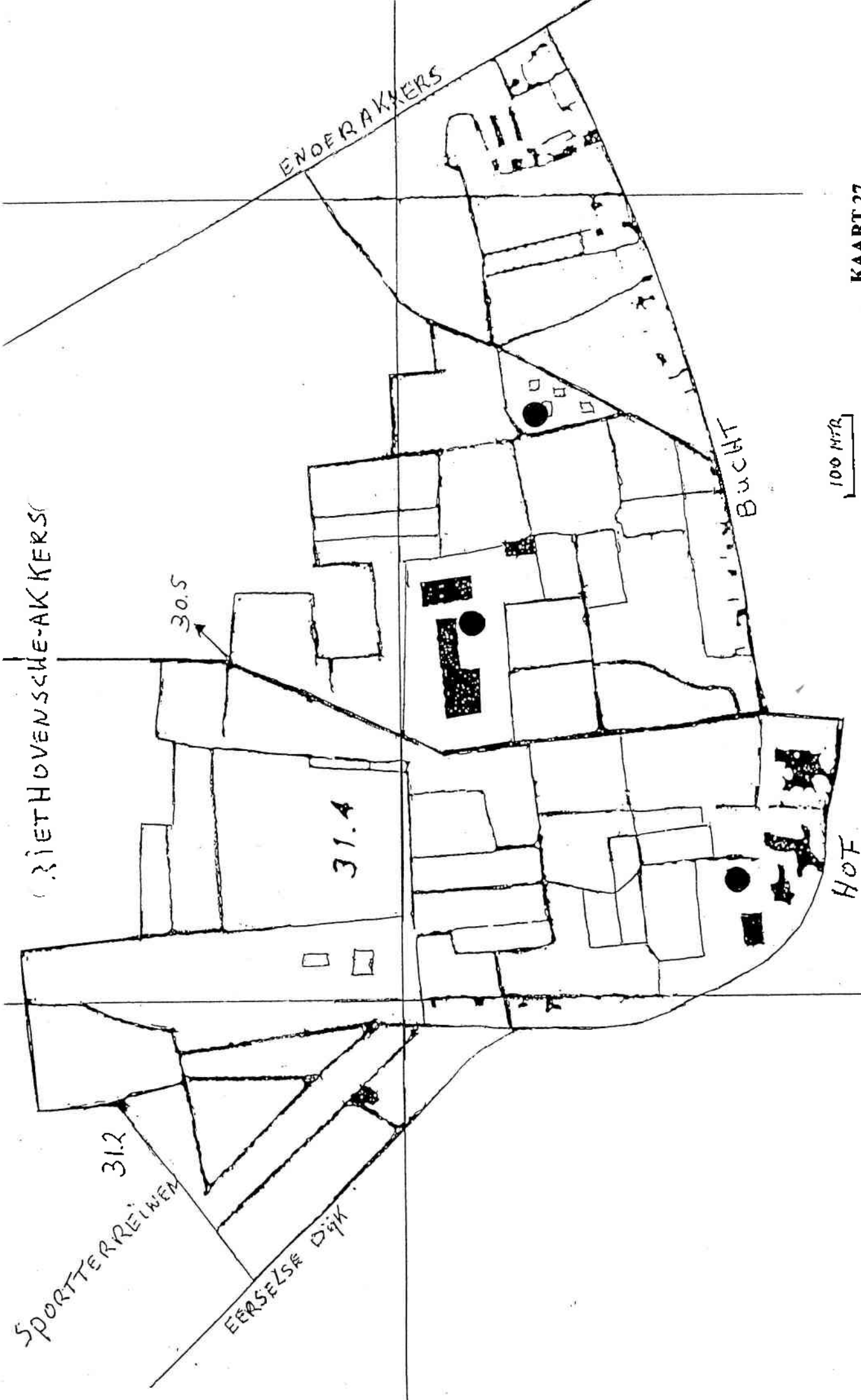
KAART 25

GOUDHAANTJE 25

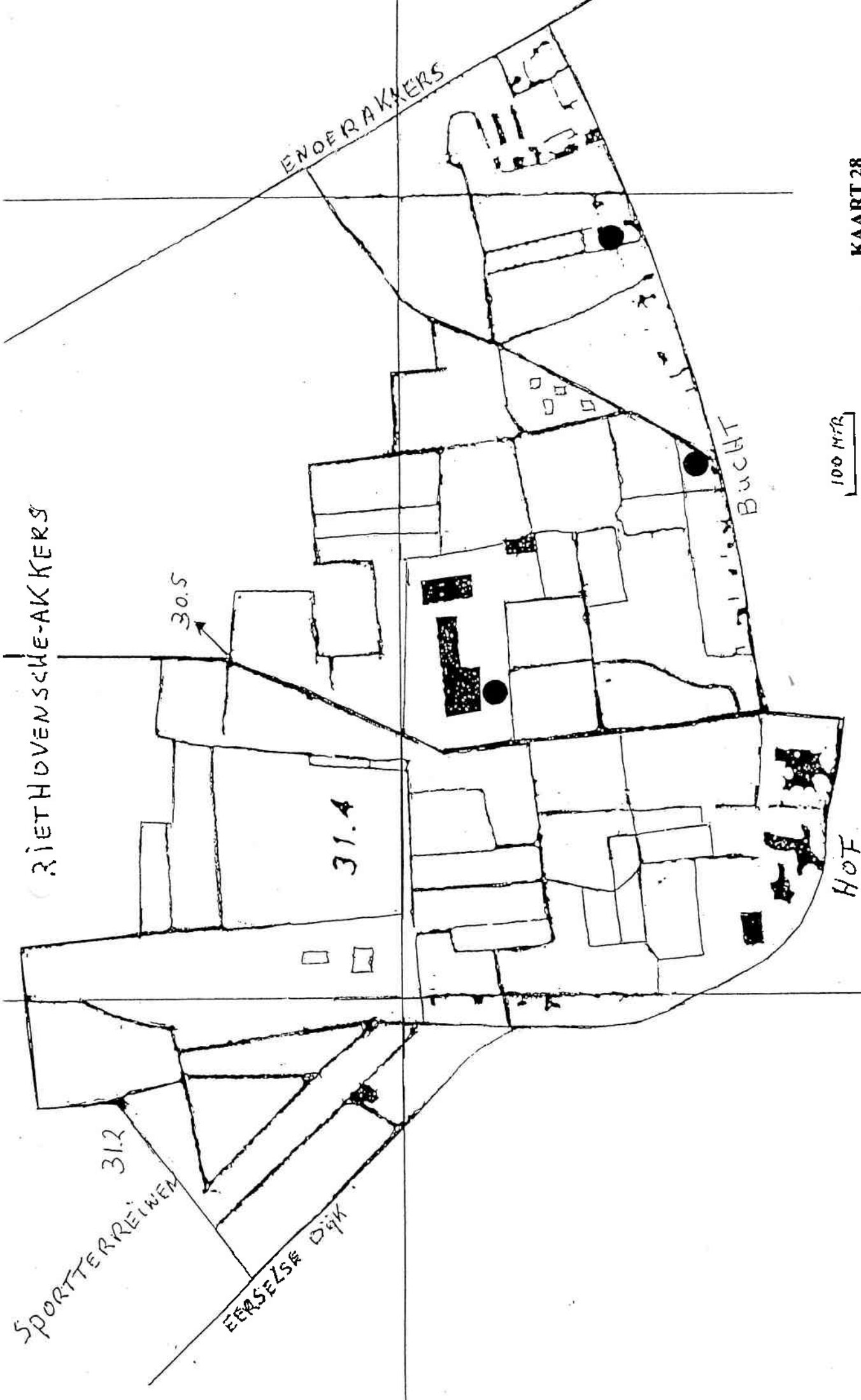
KAART 26

GRAUWE VLIENGANGER I

KAART 27

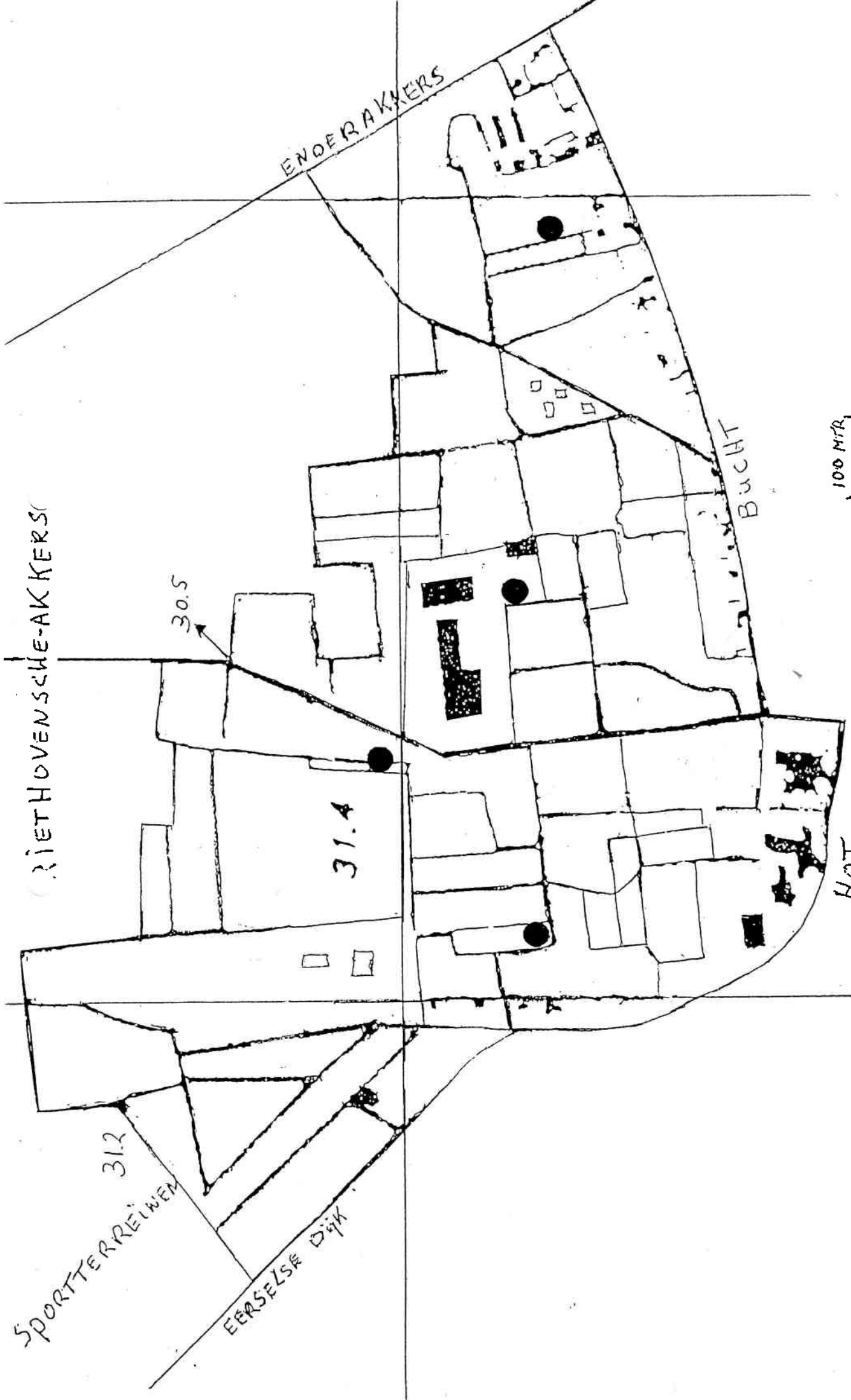
BONTE VLIEGENVANGER 3

100 MTR

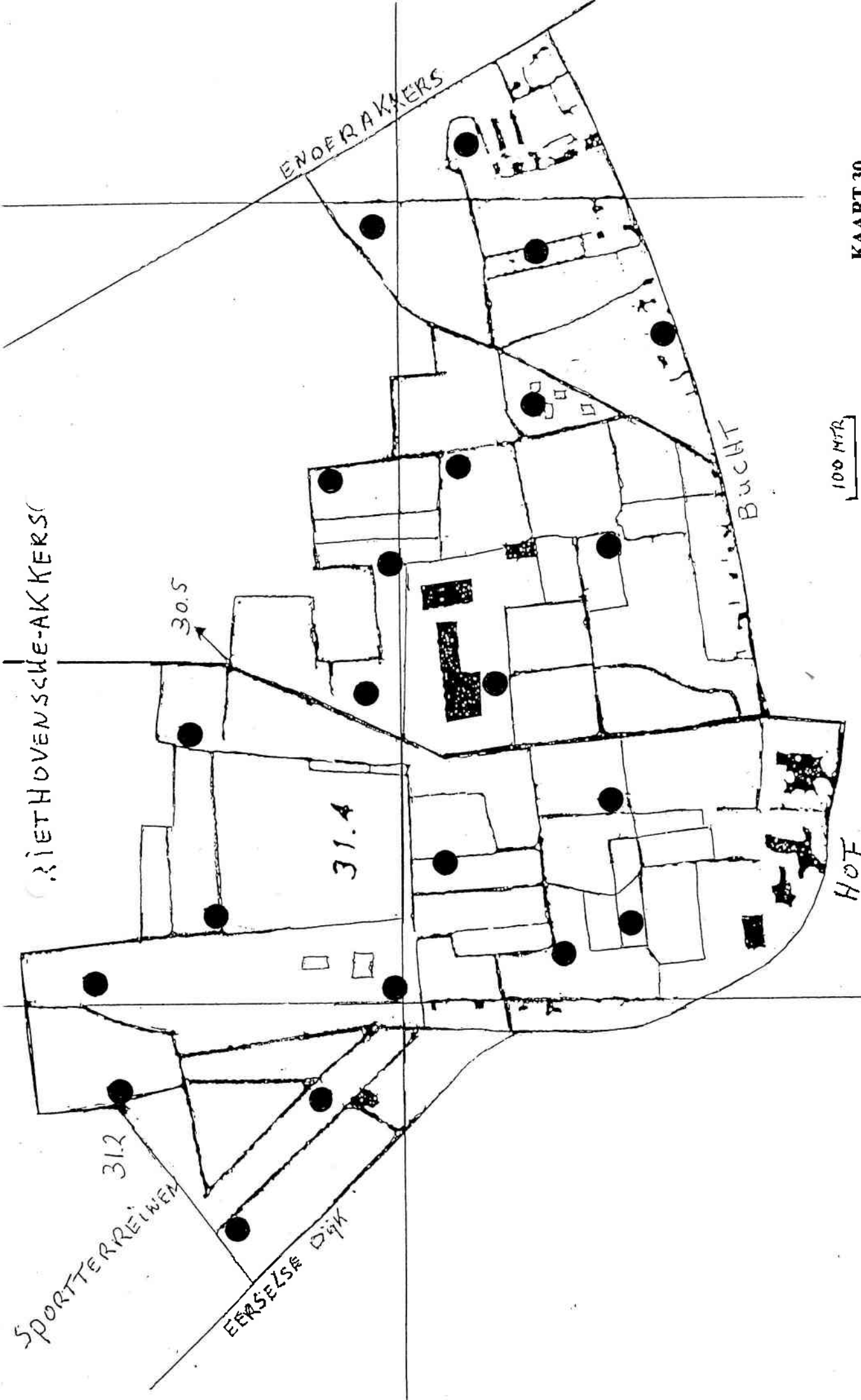
KAART 28

STAARTMEES 3

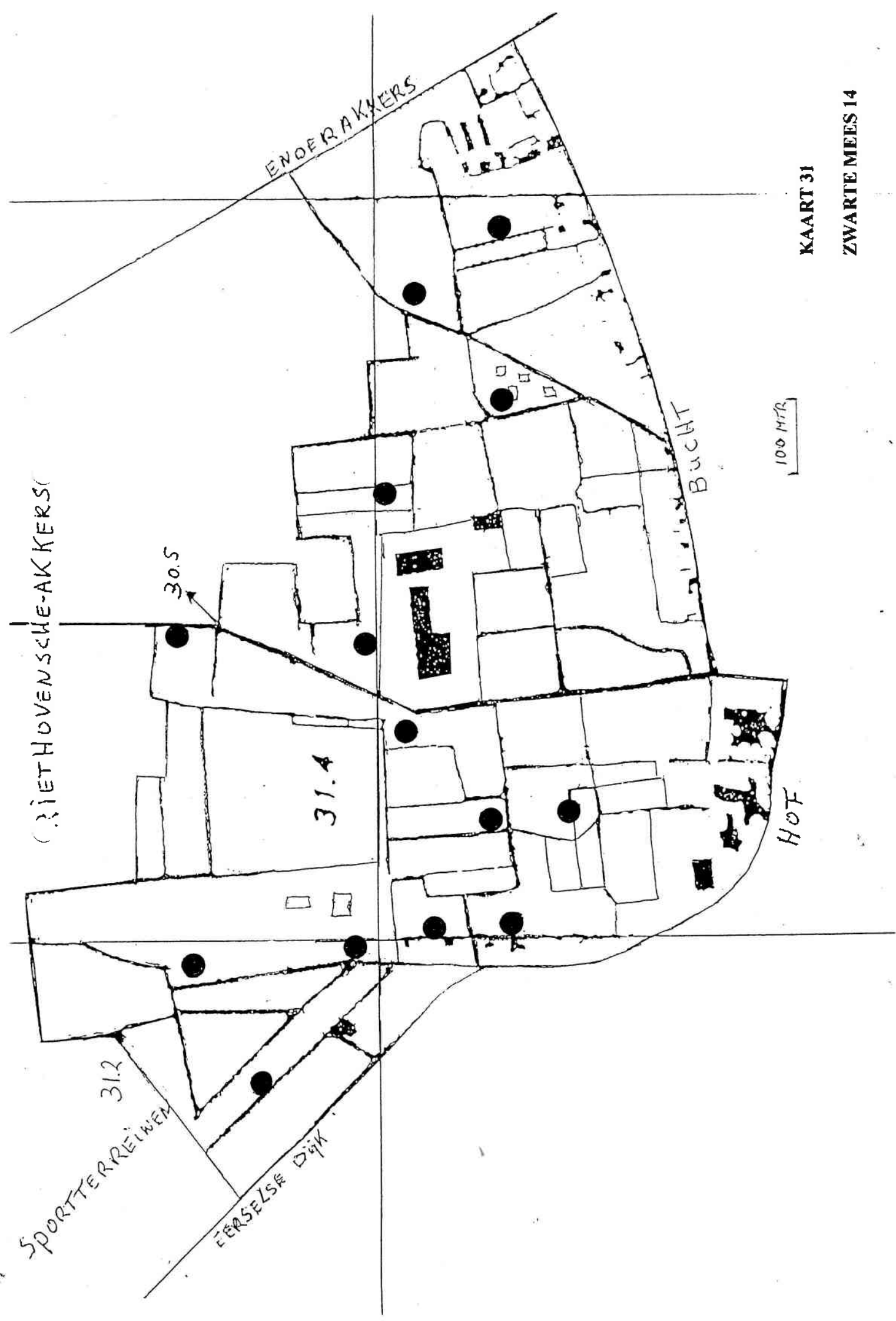
KAART 29

MATKOP 4

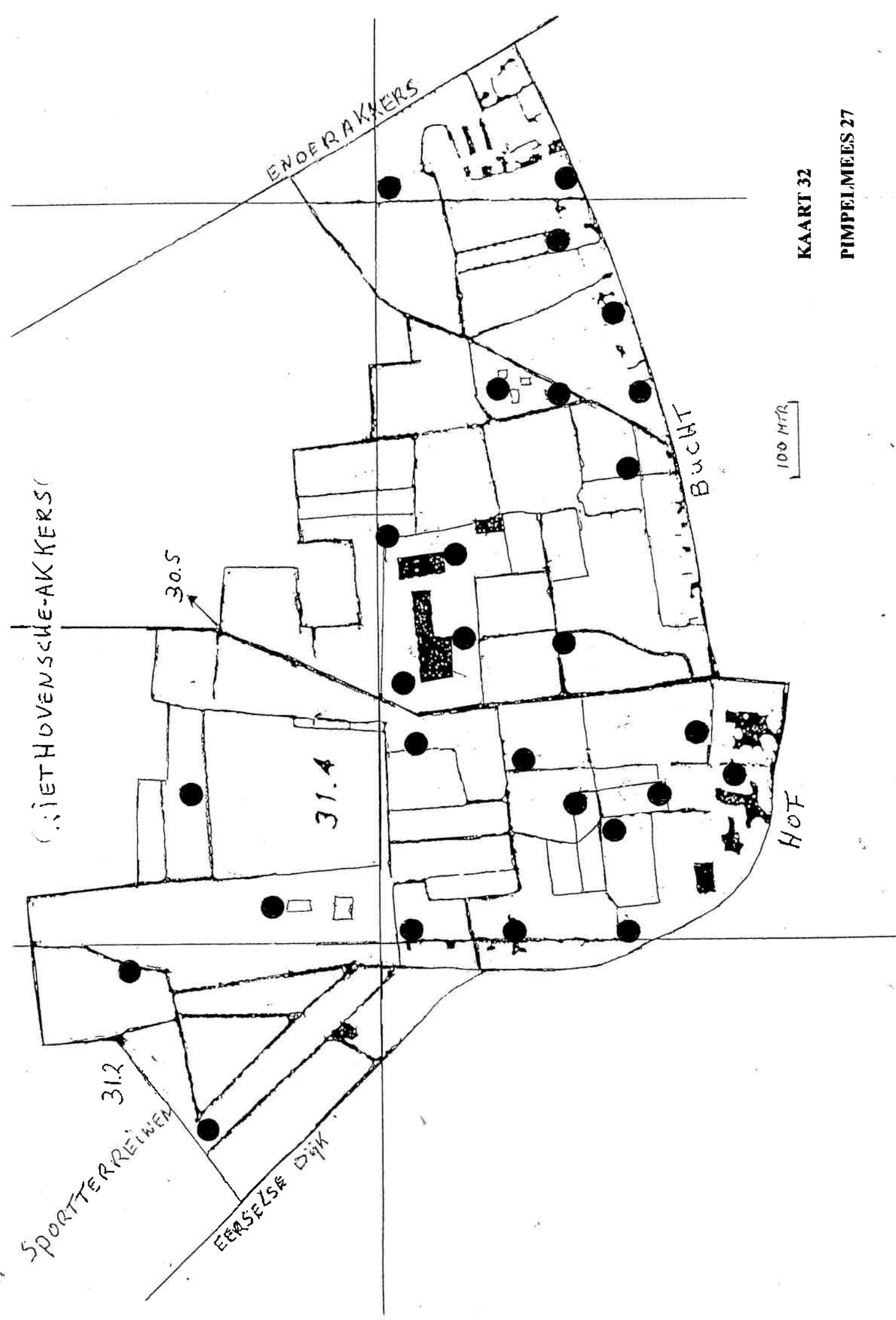
KAART 30

KUIFMEES 22

KAART 31

ZWARTE MEES 14

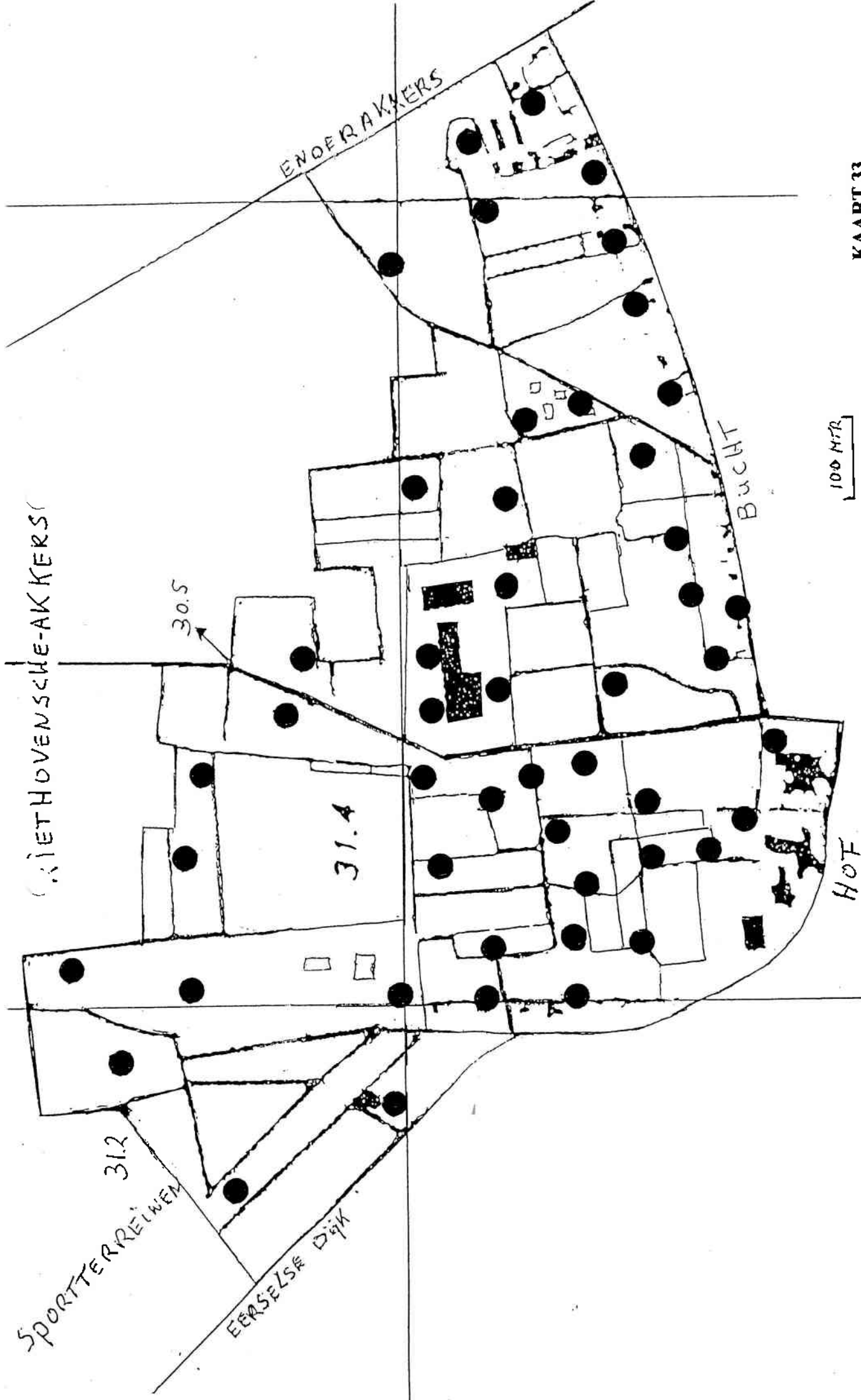

DIETHOVENSCH-AKKERS

30.5

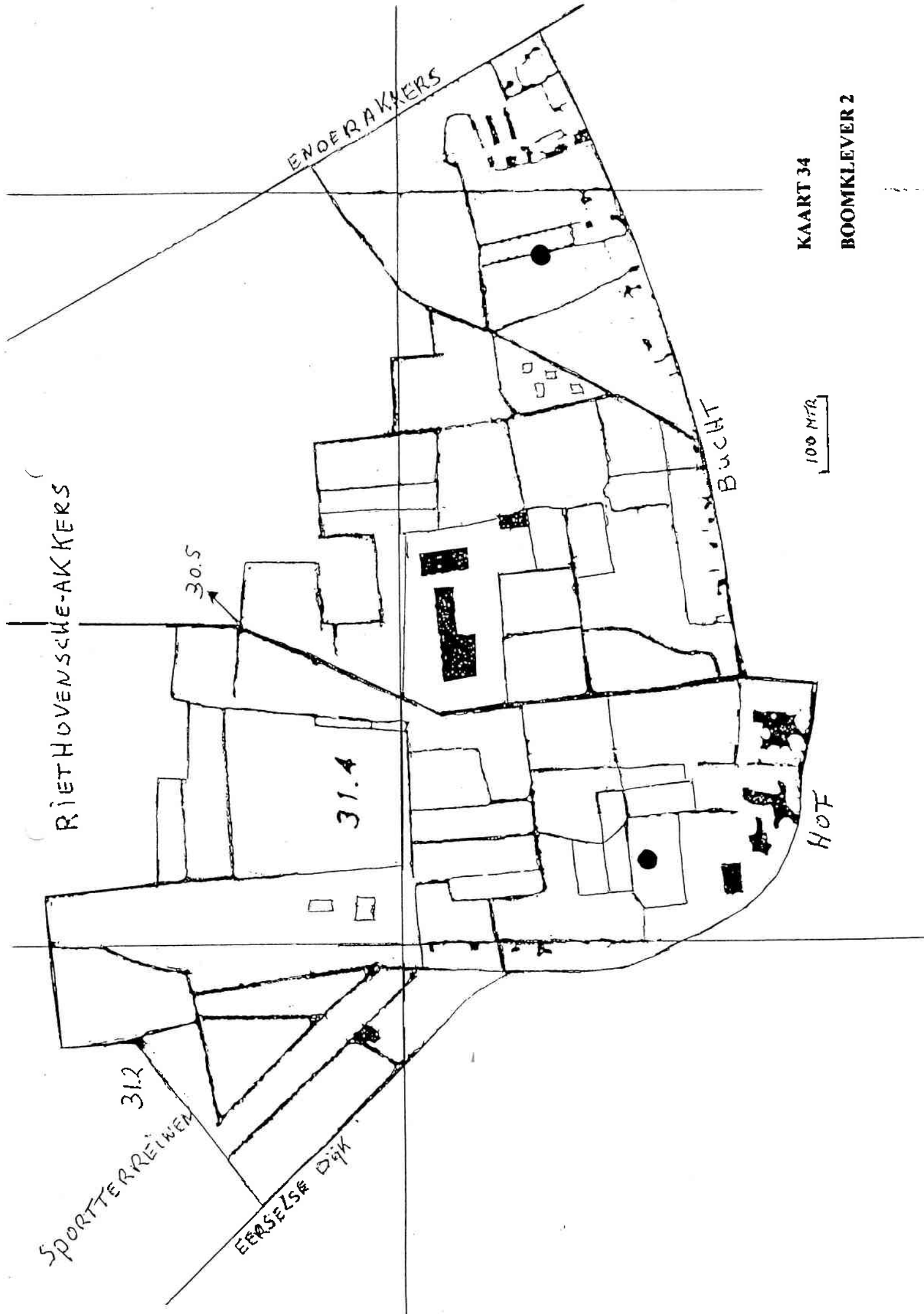
KAART 32

PIMPELMEES 27

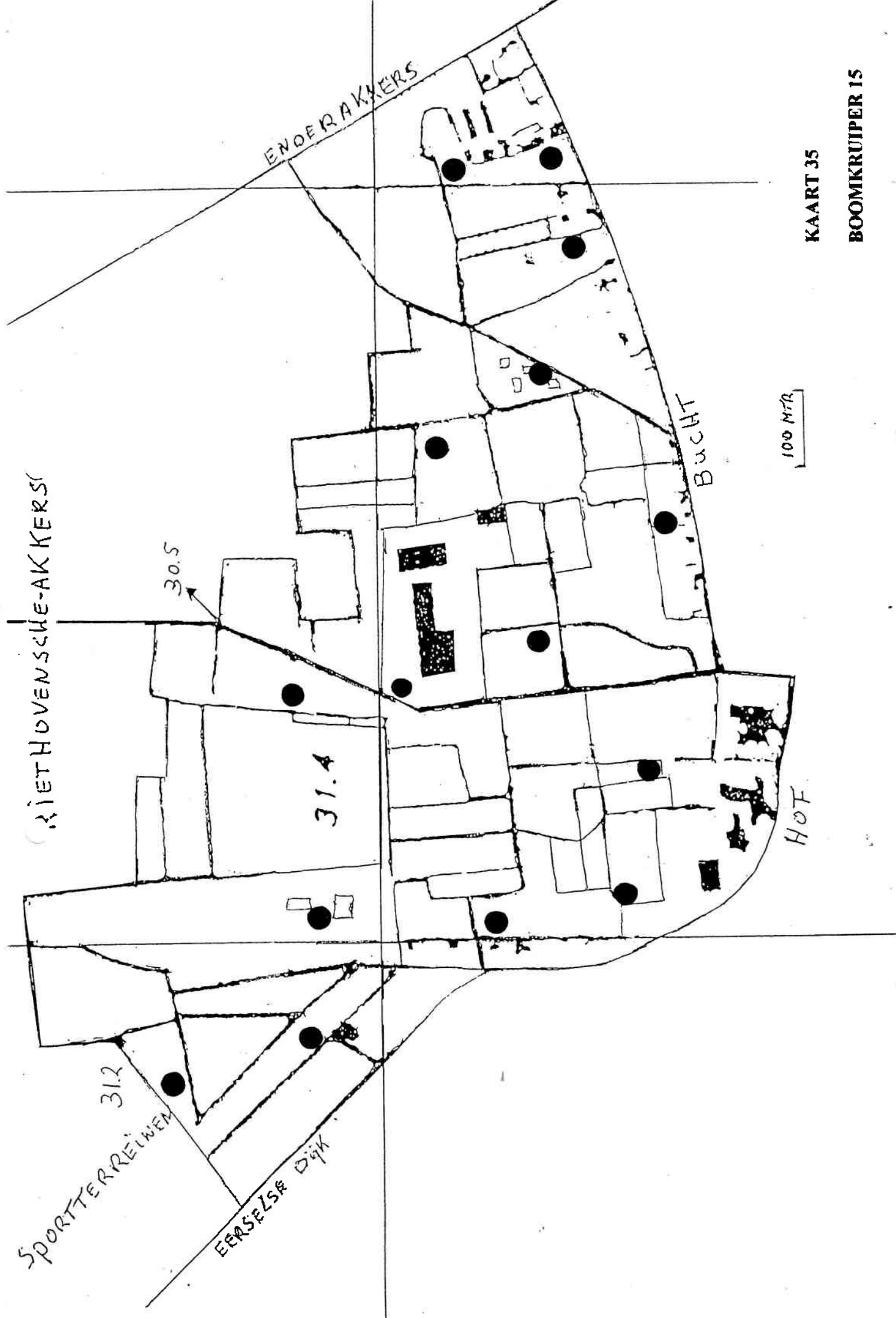
KAART 33

KOOLMEES 49

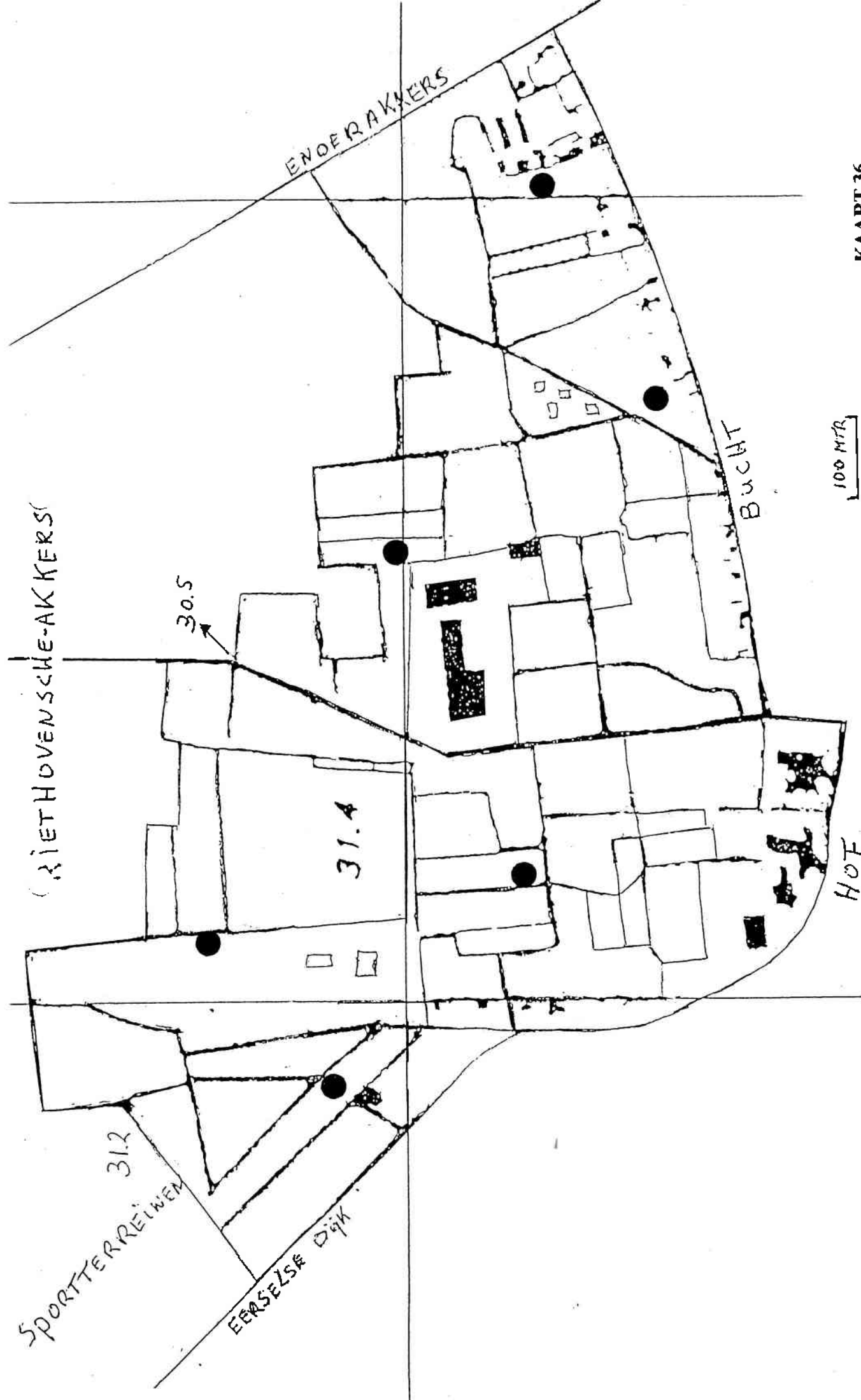
KAART 34

BOOMKLEVER 2

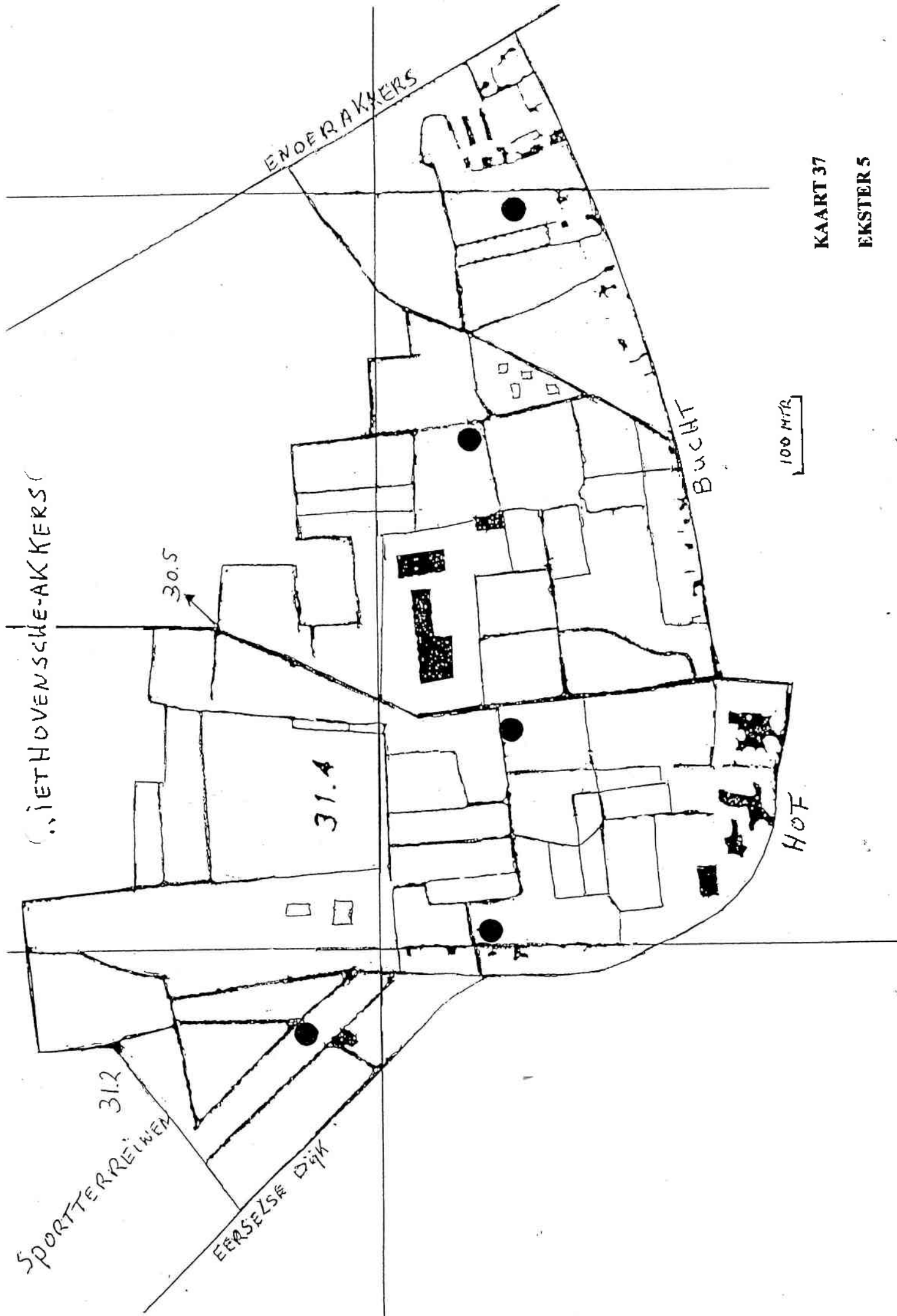
KAART 35

BOOMKRUIPER 15

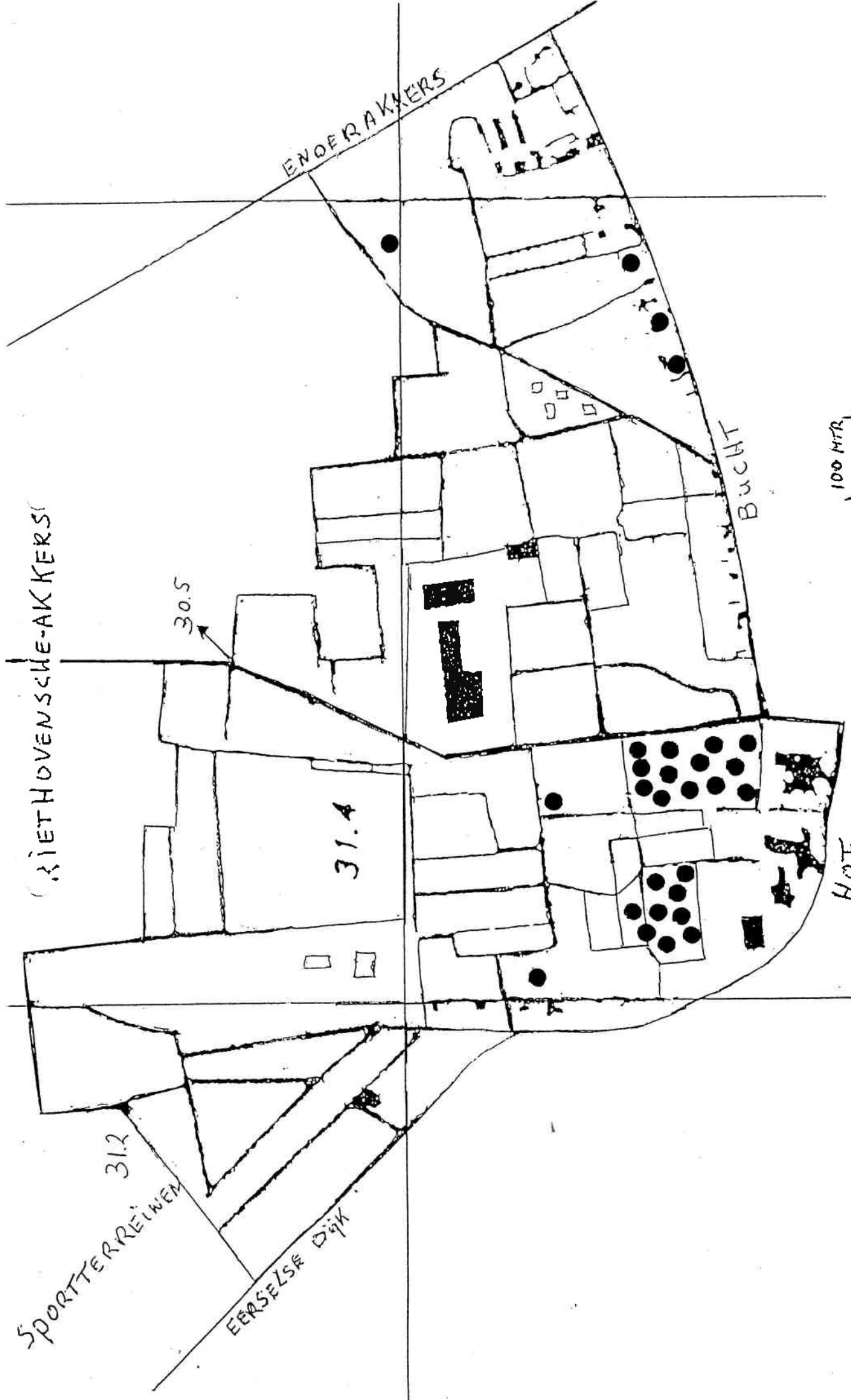
KAART 36

VLAAMSE GAAI 6

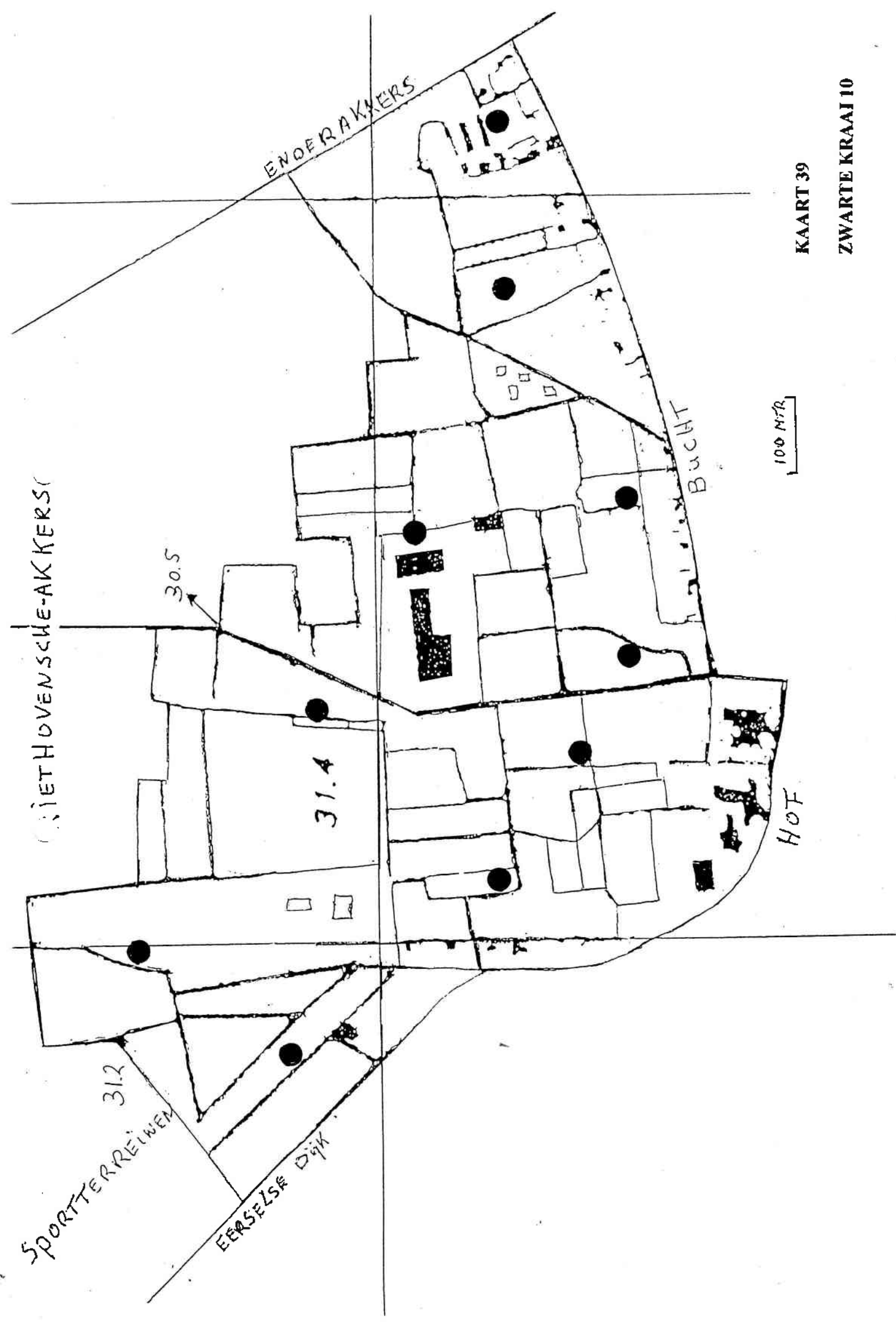
KAART 37

EKSTER 5

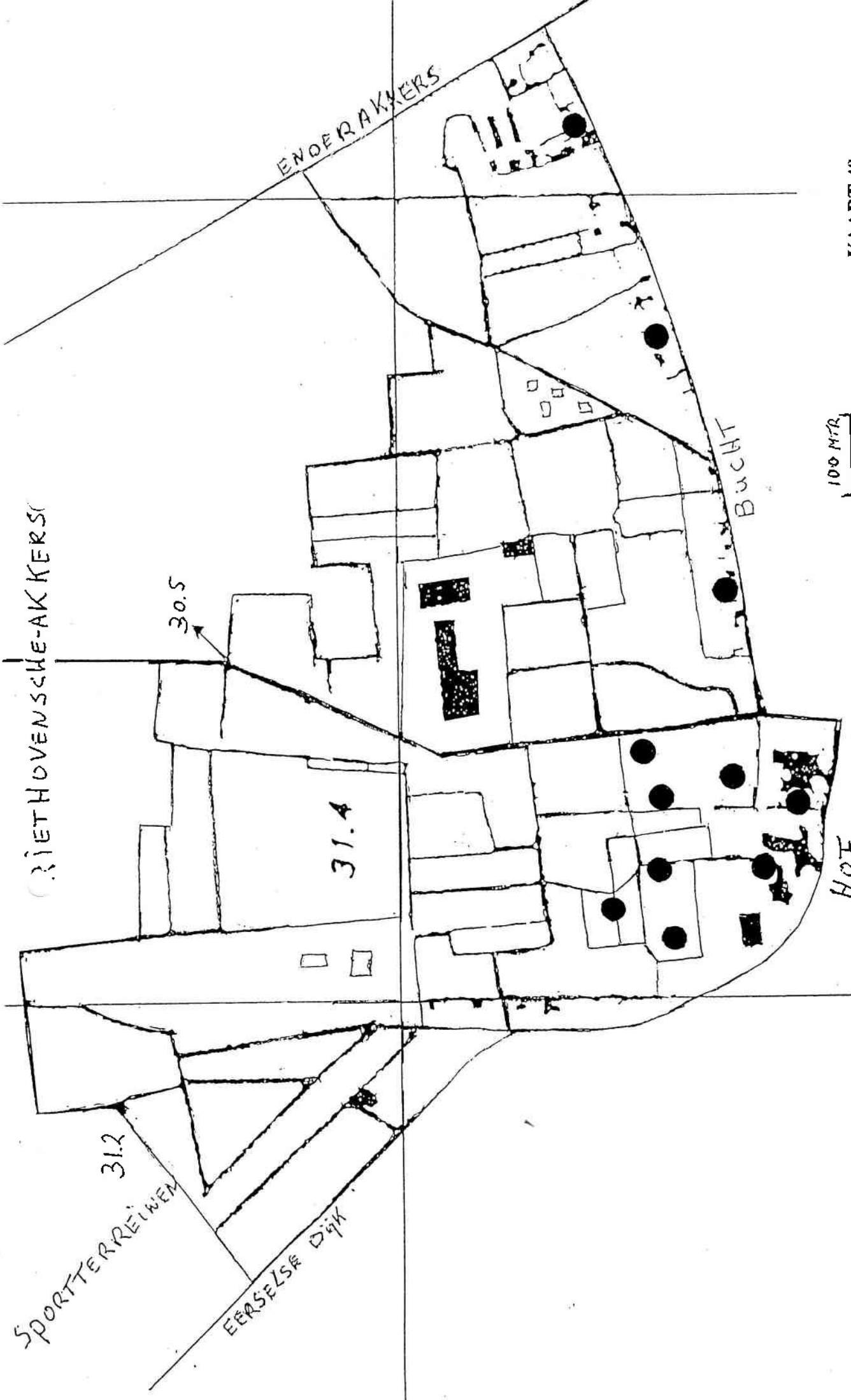
KAART 38

KAUW 28

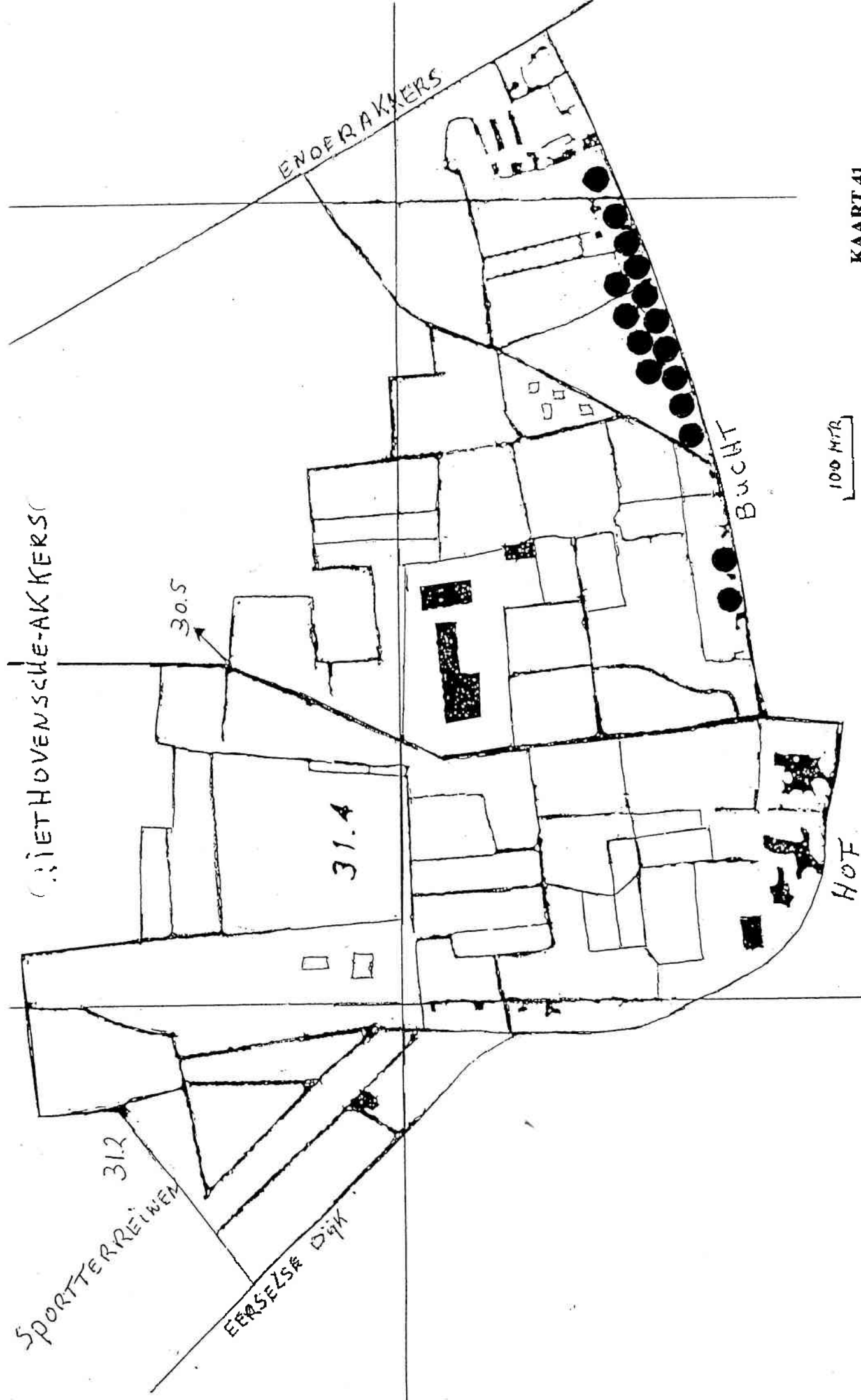
KAART 39

ZWARTE KRAAI 10

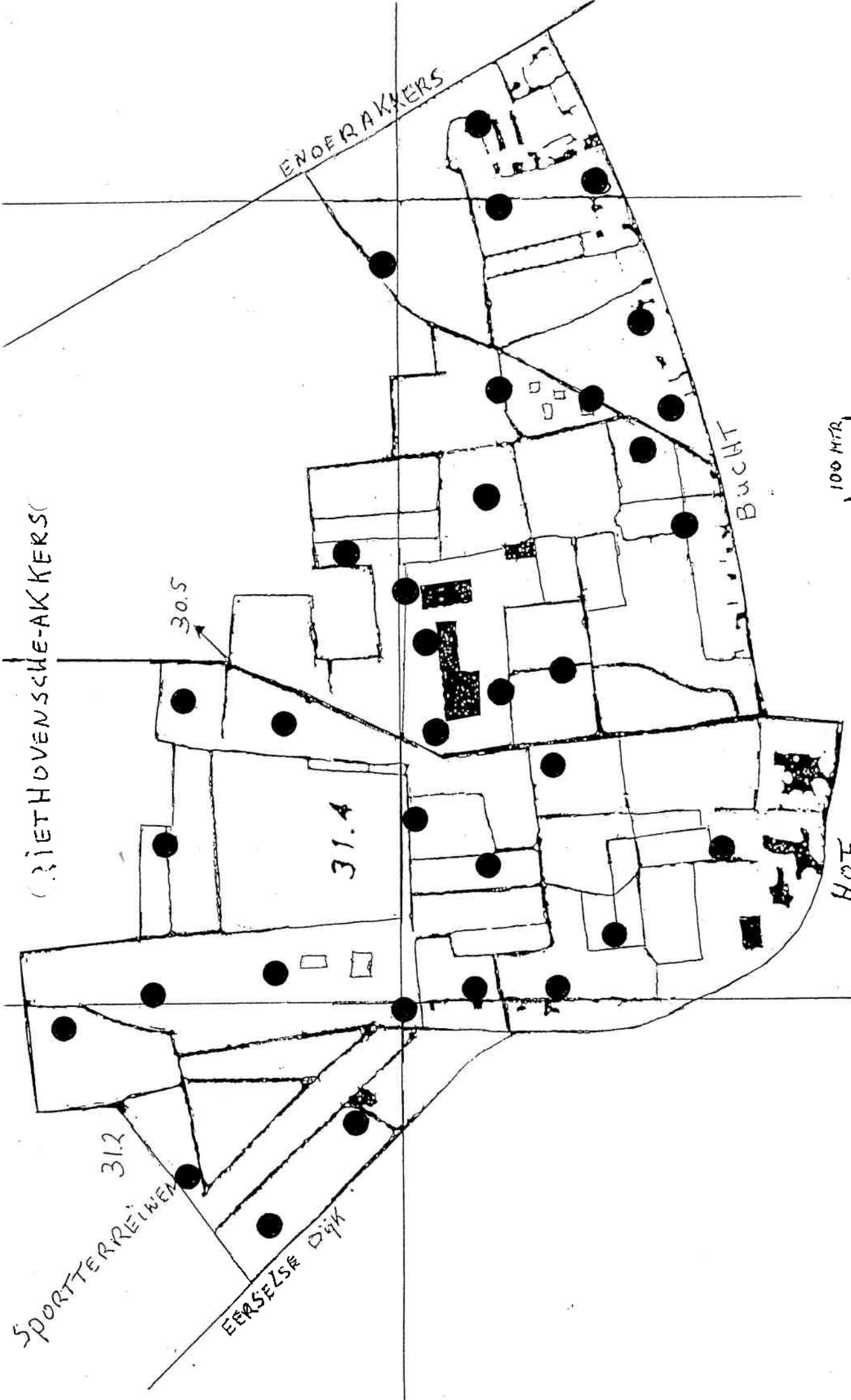
KAART 40

SPREEUW 11

KAART 41

HUISMUS 16

RIETHOVENSCH-AKKERS

30.5

31.4

31.2

SPORTTERREINEN

EERSELSE DIJK

ENDERAKKERS

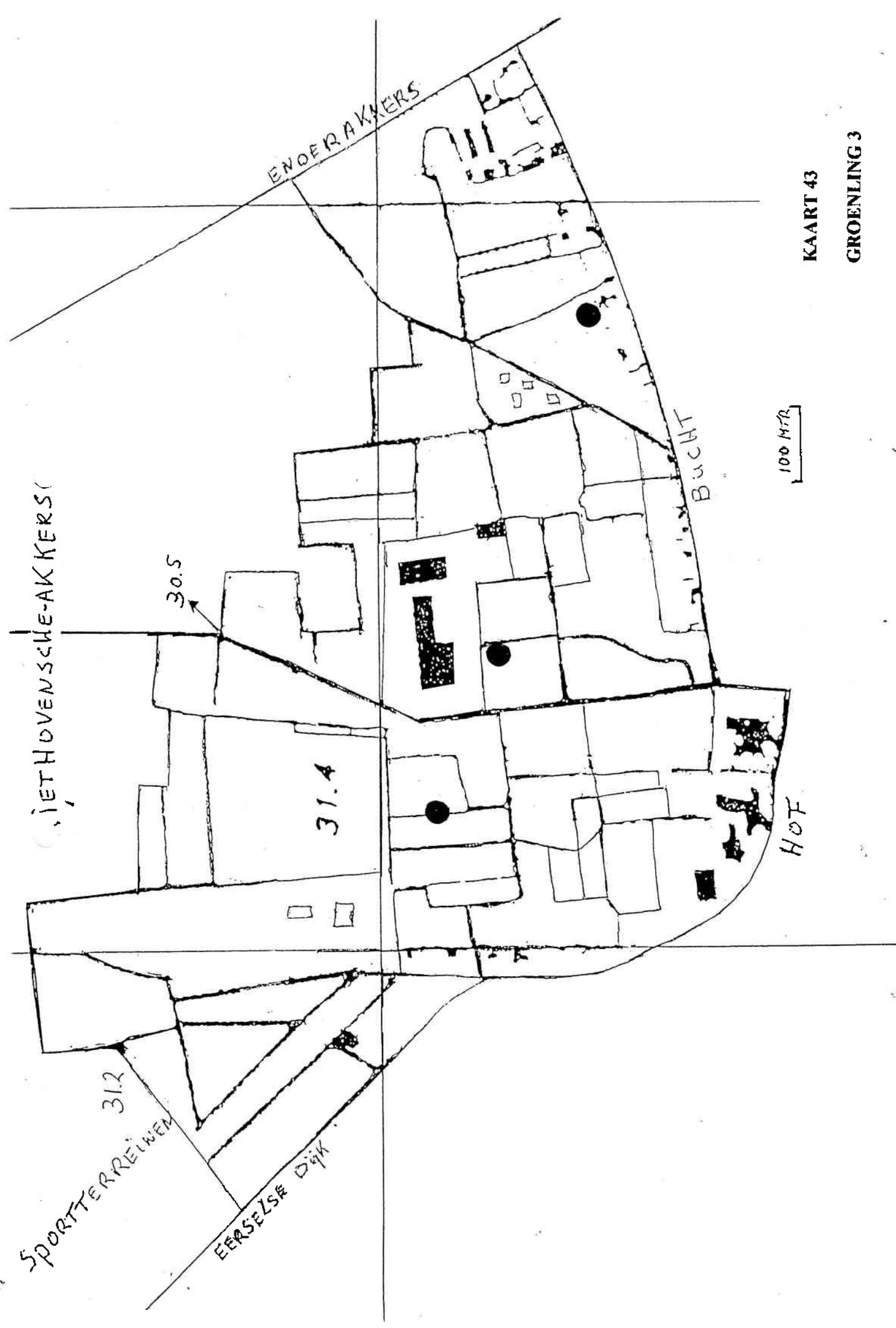
Bucht

HOT

100 MTR

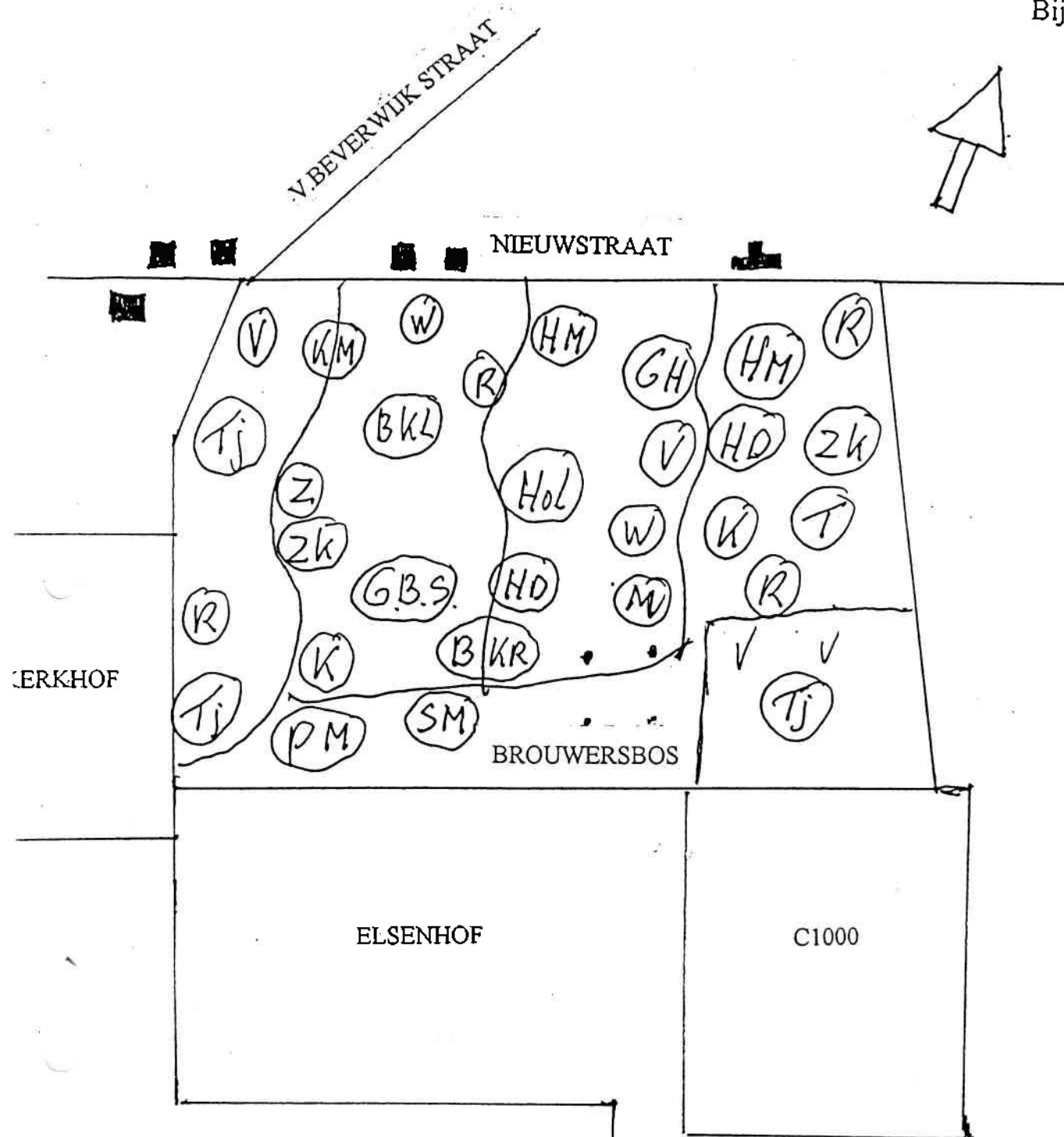
KAART 42

VINK 34

KAART 43

GROENLING 3

Hol	-	holeduif
H.D	-	houtduif
G.B.S.	-	grote bonte specht
W	-	winterkoning
H.M.	-	heggemus
R	-	roodborst
M	-	merel
Z	-	zanglijster
T	-	tuinfluiter
ZK	-	zwartkop

TJ	-	tjiftjaf
GH	-	goudhaantje
SM	-	staartmees
KM	-	kuifmees
PM	-	pimpelmees
K	-	koolmees
BKL	-	boomklever
BKR	-	boomkruiper
V	-	vink